

Locale Belangen

Orgaan van de Vereeniging voor Locale Belangen.

Verschijnt den 1sten en 16den van elke maand.

De Vereeniging is opgericht in 1912 en als rechtspersoon erkend bij Gouvernementsbesluit d. d. 1 Juli 1922 No. 75. Zij stelt zich ten doel, de ontwikkeling van het gewestelijk en plaatselijk zelfbestuur en de algemeene belangen van locale ressorten te bevorderen.

Commissie van Redactie:

H. J. DROST, F. W. M. KERCHMAN, G. de RAAD, R. SLAMET.

Redactie-Secretaris: H. OBBINK.

Redacteur voor locaal-technische aangelegenheden: J. J. G. E. RÜCKERT.

Vaste medewerkers: Mr. C. J. van HASSELT, Gerard JANSEN, Mr. M. D. de JONG, Th. van KEMPEN, en Dr. H. J. LEVELT.

Opneming van een stuk beteekent niet, dat de Redactie zich met den inhoud vereenigt

Alle stukken uitsluitend te adresseeren: POSTBOX 38, SEMARANG.

Oude en nieuwe kameraalstijl

door

A. M. BOERS.

Het kan van belang zijn de voornaamste gegevens over dit onderwerp eens bij elkaar te verzamelen in één artikeltje, door de lezing waarvan de ontwikkelde leek, die slechts zijdelings met de publiekrechtelijke boekhouding heeft te maken, zich de moeite kan besparen van lang en moeizaam zoeken in de verschillende hand- en leerboeken, welke alle een deel van ons onderwerp in een verborgen hoekje herbergen.

Gezien het groote belang, hetwelk tegenwoordig meer en meer aan het administreeën der publieke gelden en schulden wordt toegekend en het feit, dat door verkiezing in de gemeenteraden enz. zooveel verplicht worden over deze administratie na te denken en zelfs daarin te beslissen, mag men er ten rechte zijne verwondering over uitspreken, dat de elementaire begrippen ervan nog zoo weinig gemeengoed zijn.

Als typeerend voorbeeld vinde hier een uitroep vermelding, die een zeer hooggeplaatst gouvernementsambtenaar in den mond wordt gelegd en die, mocht hij niet historisch zijn, toch zeer juist den algemeenen indruk weergeeft. Deze functionnaris zou na een publiek debat, dat vermoedelijk voor

een groot deel langs hem heen gegaan was, zich hebben laten ontvallen: „Nu weet ik wat de kameralistische boekhouding is; daar werk ik al jaren lang elken dag mee”.

Si non e vero Men zal het er over eens zijn, dat elke boekhouding nauw dient aan te passen aan den aard van het bedrijf of de huishouding, waarvan zij de financieele geschiedenis in cijfers moet vastleggen.

Een scherpe grens is te trekken, om de bedrijven te definieeren tusschen een bedrijfshuishouding, welke tot doel heeft inkomen te vormen en een verbruikshuishouding, die inkomen moet verteren.

Bedrijfshuishoudingen zijn in hoofdzaak ondernemingen van handel, landbouw, industrie, assurantie, scheepvaart enz.

Verteringshuishoudingen zijn de huishoudingen der publiekrechtelijke lichamen, der vereenigingen en stichtingen, niet winst tot doel hebbend en die van alle particulieren.

Bij de eerste soort is het vermogen en de daarmee samenhangende baten en lasten het voornaamste en moeten dus de veranderingen daarin nauwkeurig worden geboekstaafd.

Bij de tweede soort overweegt het inkomen en de manier, waarop het wordt gebruikt en moeten dus deze nauwkeurig worden aangeteekend.

Van deze beide uitgangspunten uit kunnen twee systemen van boekhouden worden ontworpen, geeigend voor elk der beide soorten van huishoudingen.

In een productief bedrijf zal een andere boekhoudvorm moeten worden geadopteerd dan in een verteringshuishouding.

Bij een verteringshuishouding gaat het in de eerste plaats erom of de kasmiddelen in voldoende mate aanwezig zijn, om daaruit de uitgaven te kunnen bekostigen, tot het doen waarvan het betreffende lichaam is in het leven geroepen.

Het is daarom in deze gevallen noodig, niet alleen de cijfermatige geschiedenis neer te schrijven, doch ook de plannen voor de toekomst in cijfers te brengen en vast te leggen m. a. w. om een begroting te maken.

Dit principieele verschilpunt is in den boekingsvorm voor het eerst tot uiting gekomen in de 18de eeuw, terwijl zooals bekend de dubbele boekhoudmethode al uit de 15de eeuw dateert.

Toen is namelijk de kameralistische boekhouding ontstaan ten gebruike der verteringshuishoudingen, zoodat de dubbele methode bestemd bleef voor de commercieele ondernemingen alleen.

De benaming „kameralistische wetenschap”, oorspronkelijk die, welke een „Kammerbeambter” moest bezitten voor de uitoefening van zijn taak is van Duitsche origine. Deze taak was in den beginne in hoofdzaak het efficient beheeren der inkomsten van den vorst. De voornaamste bronnen van inkomsten waren in dien tijd de domeinen of „Kammergüter”, de grondpach-

ten e
kluis
eeuw
het
Nog
vorst
hoofd
De
belas
den t
Spaan
burge
gevor
eener
ment
Dez
woord
opklor
Zoo
princip
Fran
toen
nieuw
moest
De
1595),
man, c
vooruit
laat w
Républ
gaf. Ni
ganger
inderda
hoort a
Hij me
het vol
het vol
Zoo we
Hendrik
derden
vrijheid
meusna

ten enz. Het woord „Kammer”, oorspronkelijk aanduidende het gewelf van de kluis, waarin de vorst zijn schatten opstapelde, heeft in den loop der eeuwen een schitterende carrière gemaakt. Later werd daarmee aangeduid het verblijf, waarin de aangelegenheden van den vorst werden behandeld; Nog later in overdrachtelijken zin werd het de autoriteit belast met de vorstelijke huishouding. De „Kämmerer” of „Camerarius” stond aan het hoofd van dit lichaam.

De „Cameriere” was de Kerkelijke prelaat met de financiën van den paus belast — dit woord, dat thans kelner beteekent, is een aardig voorbeeld van den terugloopen den gang der beteekenissen van sommige woorden. In het Spaansch is het bekende woord „Camarilla”, dat in alle moderne talen burgerrecht heeft verkregen, langs denzelfden weg van den zelfden wortel gevormd. „Kämmerei” is nu nog de betiteling voor de afdeling financiën eener Duitsche gemeente. „Kameralamt” is nu de naam voor het departement van financiën in Berlijn.

Deze levensloop is te vergelijken met die van de beteekenissen van het woord kabinet, dat van het nederige „hutje” tot het trotsche „ministerie” opklom.

Zooals zoo dikwijls heeft Deutschland hier toegepast, wat het in zijn principes van Frankrijk had geleerd.

Fransche schrijvers, voornamelijk mercantilistische economen en wat men toen noemde politici grondvestten toenmaals het gansche recht op een nieuwere basis. Het dogmatische en onfeilbare van het Romeinsche recht moest plaats maken voor andere fundamenteën.

De auteur, die den meesten invloed gehad heeft, is Jean Bodin (1530 — 1595), een der merkwaardigste figuren uit den mercantilistischen tijd, een man, die in zijn staatsrechtelijke overtuigingen zijn eeuw honderd jaar vooruit was. Het is opvallend, dat Siegfr. Polak dezen man niet meer recht laat wedervaren en alleen van hem vermeld, dat hij in zijn werk „De la République” de theorie van de soevereine onbeperkte macht des konings gaf. Niets is minder waar. De Franschen noemen hem nu nog den voorganger van Montesquieu en „le chef de l'école constitutionnelle”. Hij geeft inderdaad de theorie van de soevereine macht, echter van die, welke behoort aan elken soeverein hetzij koning, volk of vergadering van edelen. Hij meende, dat een vorst niet het recht had belastingen op te leggen aan het volk, zonder dit er in te kennen. Aan den anderen kant ontzegde hij het volk het recht gewelddadig in te grijpen in de regeering van den vorst. Zoo weinig was hij in aanbidding voor de absolute vorstelijke macht, dat Hendrik III hem al heel spoedig zijn gunsten onthield. Hij werd door den derden stand afgevaardigd naar de statenvergadering te Blois, waar hij de vrijheid van geweten verdedigde, hetgeen in den tijd van den St. Bartolomeusnacht een gevaarlijke bedrijf was. Onder meer heeft hij daar de stel-

ing doen hooren, dat het Koninklijk Domein aan het land behoorde en dat de koning slechts de gebruiker ervan was. Gedurende de helft van zijn leven werd hij vervolgd, welk lot zeker niet zou zijn te beurt gevallen aan den man, die de absolute vorstelijke macht verdedigde.

Tweehonderd jaar te vroeg trachtte hij de stelling te bewijzen, dat het verstandiger en doeltreffender is aan de eischen van het volk door verbeteringen in het bestuur tegemoet te komen dan het op een revolutie te laten aankomen.

Zijn tijdgenoot Montaigne en later Bayle zijn vol bewondering voor hem en deze namen waarborgen ons den geest van vrijheid en onderzoek, welke hem moet hebben beziel.

Behalve langs dezen weg heeft de Renaissance haar invloed ook uitgeoefend op de „Kameralwissenschaft” door Italiaansche auteurs.

In 1727 werd een kameralistische leerstoel geopend aan de universiteiten van Halle en Frankfurt a. d. Oder. Bij de verdere ontwikkeling is deze faculteit in tweeën gesplitst, de economische en de staatswetenschappelijke, tengevolge waarvan de oorspronkelijke benaming meer en meer in onbruik geraakte. Deze groei en onderverdeeling hebben niets in zich, wat ons verwondert. Zij gaan parallel aan de gelijksoortige verschijnselen in den Staat en zijn regeering, die eveneens in belangrijkheid toenemen en wier steeds meer omvattende taak over steeds meer gespecialiseerde ambtenaren zal worden verdeeld, totdat zal ontstaan zijn de tegenwoordige regeeringsvorm, die welken Gustave Le Bon heeft geformuleerd als „gouvernement de castes administratives”

Toen na de Fransche Revolutie in vele landen de vorstelijke domeinen tot staatseigendom werden verklaard in ruil voor de toekenning eener civiele lijst werd het beheer ervan eveneens staatsbeheer. Hetzelfde heeft in vrijwel alle Duitsche staten na den grooten oorlog plaats gehad. Het is te voorzien, dat de groei van het staatsbeheer nog in lang niet zal zijn beëindigd en daarmee dat de kameralistische wetenschap nog een belangrijke periode voor zich heeft.

Zooals gezegd waren de financiën een voornaam onderdeel dezer wetenschap.

Zoolang het beheer van het vorstelijk inkomen buiten de contrôle van de diverse vormen van de vertegenwoordiging van het volk bleef, kon het op betrekkelijk eenvoudige wijze geschieden. Toen de invloed van het volk, dat zich steeds meer macht liet octroyeeren in ruil voor de toestemming tot het heffen van belastingen of het sluiten van leeningen grooter en de administratie derhalve uitgebreider en ingewikkelder werd, was het ontstaan der nieuwe wetenschap daarvan een logisch uitvloeisel.

De boekhoudkundige scheiding tusschen de betalingsplicht en de betaling zelve volgde al heel spoedig na het begin dezer theoretische studiën.

Terloops zij hierbij opgemerkt, dat de tegenstelling tusschen dubbel

boel
uit o
D
schil
getra
moet
dubbe
Italië
const
nade
vorm
ingev
De
in he
moge
opgek
ervan,
noem
zal bl
niet a
namel
wijzen
voorde
die o
raming
begroc
de bro
Deze
één ve
mercie
verand
Het is
te volg
vast st
dit slec
en doo
stippen
Het
onmisk
Bij d
tegemoe
resteere

boekhouden en kamerilistisch boekhouden niet zoo absoluut is als wellicht uit de vorenstaande uiteenzetting zou kunnen worden geconcludeerd.

Duidelijkheidshalve zijn tot nu toe alleen de verschilpunten en de verschillende doelstellingen belicht. Echter heeft men op verschillende wijzen getracht den afstand te overbruggen. Later kom ik nog hierop terug. Alleen moeten in dit verband worden genoemd de logismographie, een gewijzigde dubbele boekhoudmethode, gebaseerd op een kolommenjournaal, welke in Italië als boekhouding voor den staat is geadopteerd, en de zoogenaamde constante boekhouding die zeer dicht de nieuwe kameralistische methode nadert doch feitelijk eveneens een gewijzigde dubbele boekhoudmethode vormt. Deze methode is o. a. in het kanton Bern als publieke boekhouding ingevoerd, doch heeft zeer weinig algemeene bekendheid verworven.

De oude kameralistische boekhoudmethode noteert slechts alle *veranderingen* in het vermogen. Echter komt de vaststelling van het werkelijke reine vermogen niet in aanmerking hierbij. De basis waarop deze methode is opgebouwd is de vergelijking van het voorgenomen plan met de uitvoering ervan, dus van de begrooting met de begrootingsrekening. Kernachtig noemen dit de Duitschers de „Sollrechnung” en de „Istrechnung”. Zooals zal blijken kunnen baten en lasten wel worden berekend, doch komen zij niet automatisch uit de boeking naar voren. Het doel is dus zeer beperkt, namelijk niet om de resultaten van het beheer te kennen, doch om aan te wijzen in hoeverre de begrooting is uitgevoerd. Het slot der rekening is voordeelig als de uitgaven onder de verwachtingen blijven of de ontvangsten die overtreffen. Het batig saldo wordt een nadeelig, als de uitgaven de raming overtreffen of de inkomsten daarbij te kort schieten. De posten van begrooting en rekening moeten rubrieksgewijs worden gegroepeerd teneinde de bronnen van ontvangsten en de bestemmingen der uitgaven te classificeeren.

Deze wijze van boeking is enkelvoudig. De veranderingen van slechts één vermogensbestanddeel worden uitgedrukt in tegenstelling met de commercieele of dubbele methode, die gelijktijdig twee elkaar compenseerende veranderingen van verschillende bestanddeelen van het vermogen aantekent. Het is dus onmogelijk alle veranderingen van het vermogen op den voet te volgen, zoodat men, wil men op een gegeven oogenblik het vermogen vast stellen of over een gegeven periode de toe- of afname ervan bepalen, dit slechts kan bewerkstelligen, door het opmaken van een vermogensbalans en door het vergelijken van twee van zulke doch op verschillende tijdstippen opgemaakte balansen.

Het gemis aan voldoende inzicht in het lot van het vermogen is een onmiskenbaar bezwaar, dat aan deze methode kleeft.

Bij de Indische locale ressorten is voor een klein deel aan dit bezwaar tegemoet gekomen door de indiening der voorgeschreven staten van de resteerende leeningsschulden en van de aanwezige onroerende goederen,

welke staten jaarlijks bij de begrooting worden overgelegd. (modellen IV en V der begrotingsvoorschriften van 1910).

Over alle andere vermogensbestanddeelen zwijgen echter alle gegeven voorschriften.

Nu de voornaamste verschilpunten zijn aangestipt, is het oogenblik gekomen om de voor- en nadeelen der kameraalstijl ten opzichte der dubbele methode even te belichten.

De kameralistische boekhouding is namelijk heelemaal niet een achterlijk systeem, dat tegen beter weten in gehandhaafd blijft in de publieke administraties, zooals zoovelen uit het particuliere bedrijfsleven telkens weer blijken te meenen. Voor deze meening vinden zij trouwens vaak steun bij den in den tegenwoordigen tijd zoo geroemden „public accountant”, vooral als deze door een toeval nog niet geroepen is geworden tot medewerking aan den opbouw eener publieke administratie.

Zoo ontmoetten wij b. v. in het anders zoogoed geredigeerde maandblad „Handelsstudie” een beschouwing gewijd aan de Kameralistische boekhouding, waarin in den aanhef de volgende typeerende qualificatie voorkomt:

„Deze methode is een historische merkwaardigheid, iets uit den oertijd, waard om in een museum te worden opgeborgen. Vreemd genoeg pogen sommige deskundigen dergelijke wanmethoden inderdaad nog te verklaren, in ieder geval vermelden zij ze niet als afschrikwekkende voorbeelden, wat ze toch inderdaad zijn.”

En elders:

„Dit administratief gebroddel staat zelfs bij het enkel boekhouden nog ten achter”.

Deze zeer simplistische zienswijze wordt niet gedeeld door hen, die in de practijk het systeem aan het werk zagen, zijn rekbaarheid hebben leeren apprecieeren en hebben mogen bijdragen tot het toepassen van zijn voorschriften in de publieke administraties, hetzij als actief medewerker, hetzij als controleur met den aan die functie verbonden invloed op den opbouw dier administratie.

Dit systeem kenmerkt zich namelijk door zijn soepelheid, door zijn aanpassingsvermogen onder velerlei omstandigheden aan uiteenlopende persoonlijke inzichten in tegenstelling met het dubbel boekhouden, dat met zijn stijve starheid een ongeschikt keurslijf zou vormen voor de veelzijdige, alle vormen van bedrijvigheid en publiek leven rakende openbare administraties.

Hier moge een plaats worden ingeruimd voor een eenvoudige opsomming in groote trekken van de voor- en nadeelen der Kameralistische Boekhouding in vergelijking met de commercieele.

Vo
1.
2.
zeke
3.
geda
4.
5.
6.
door
gema
Na
1.
2.
dan
3.
4.
niet
genoi
5.
reken
7.
duide
Hie
verkie
de na
zijn.
Zu
verlie
overz
dat h
deele
derha
De
of wi
ginge
He
uiteer
hiervo
kunne
He
admin

Voordeelen der Kameralistische Boekhouding.

1. Zij is uiterst eenvoudig.
2. Zij moet de begrooting op den voet volgen en is zoodoende tot op zekere hoogte een waarborg voor een zuinig beheer.
3. Zij houdt alleen rekening met voldongen feiten d.w.z. met werkelijk gedane ontvangsten en uitgaven.
4. Zij elimineert derhalve alle ramingen en schattingen.
5. Zij is door haar eenvoud weinig kostbaar.
6. Zij is soepeler om te gebruiken en leent zich tot de vervormingen door persoonlijk inzicht aangebracht en door de omstandigheden gewenscht gemaakt.

Nadeelen der Kameralistische Boekhouding.

1. Het onderlinge verband der posten springt niet voldoende in het oog.
2. Vermogenswijzigingen die geen kasgeldmutaties meebrengen, zijn niet dan omslachtig aan te teekenen.
3. Niet-contante transacties kunnen niet worden aangeteekend.
4. Het overzicht over de winsten en verliezen is onvoldoende, omdat niet alle baten en lasten het boekjaar betreffende in aanmerking zijn genomen.
5. De contrôle, gelegen in het sluiten van het saldo van de vermogensrekening met dat der rekening van baten en lasten, ontbreekt.
7. Het verband tusschen opeenvolgende boekingsperioden is onvoldoende duidelijk gelegd.

Hieruit blijkt dat in bepaalde gevallen de kameralistische methode te verkiezen is boven de dubbele of commercieele, namelijk in die waarin de nadeelen die er aan kleven niet storend werken of weinig merkbaar zijn.

Zulke gevallen ontstaan als de verrekening in geld der winsten en verliezen contant of op zeer korten termijn geschiedt. Voorts als een overzicht van het vermogen niet noodig is om bepaalde redenen b. v. omdat het verwaarloosbaar klein is, of omdat het is samengesteld uit bestanddeelen met gebruikswaarde doch zonder handelswaarde welke waarde derhalve niet in cijfers is te begrooten.

Deze gevallen komen voor bij een particulier met een gering vermogen, of wiens beleggingen op overzichtelijke wijze hebben plaatsgehad, bij vereenigingen en stichtingen en bij de publiekrechtelijke lichamen.

Het is duidelijk dat op elk dezer zeer uiteenlopende objecten zeer uiteenlopende boekhoudsystemen moeten passen, welke echter alle om de hiervoor geschetste gemeenschappelijke eischen, uit het kameralistische systeem kunnen worden afgeleid

Het zal nu ook al duidelijk zijn, dat een overheidsbedrijf voor haar administratie de commercieele methode eischt, omdat ook dit bedrijf er op

gericht is zoo voordeelig mogelijke resultaten te verkrijgen, teneinde het inkomen der overheid te vergrooten.

Schematisch is de opzet van deze, de oude kameralistische boekhouding, de volgende :

- A. Begrooting.
- B. Journaal of kasboek.
- C. Grootboek.
- D. Begrootingsrekening.

De namen B. en C. doen denken aan de dubbele methode. Men wachte zich er echter wel voor aan die boeken een beteekenis toe te kennen, zooals zij die in de commercieele boekhouding bezitten.

Vóór het begin der boekingsperiode wordt een gerubriceerde begrooting gemaakt.

Gedurende de boekingsperiode worden alle uitgaven en ontvangsten chronologisch in het journaal ingeschreven en daaruit gerubriceerd in het grootboek overgenomen.

Na de boekingsperiode worden de totalen der grootboekposten vergeleken met de totalen der begrooting (de rubrieken en groepen dienen daartoe te concordeeren) en blijkt in hoeverre de resultaten van de raming afwijken.

Dit systeem wordt op verschillende wijzen in toepassing gebracht, terwijl op dezen stam veelsoortige loten geënt worden.

Een balansboek wort soms aangelegd om daarin periodiek het vermogen te constateeren, ten einde door vergelijking van opeenvolgende balansen te geraken tot het gewaarworden der resultaten, het onderkennen of winst, dan wel verlies wordt gemaakt en hoeveel.

Om het hierboven geschetste systeem (de oude kameraalstijl) toe te passen kan men boeken, wat door de kas verwerkt is, dan wel wat door de kas verwerkt moet worden, hetzij in uitgaven of ontvangsten.

Hierop gronden zich de volgende drie systemen.

Men kan boeken :

1. de ontvangsten, die moeten worden gedaan.
de uitgaven, die moeten worden gedaan.
2. de ontvangsten, die zijn gedaan.
de uitgaven, die moeten worden gedaan.
3. de ontvangsten, die zijn gedaan.
de uitgaven, die zijn gedaan.

Dit derde systeem, waaruit, zooals wij zullen zien, de nieuwe kameraalstijl voor het eerst in Oostenrijk is ontstaan, is de grondvorm van het beheer der financiën van de Nederlandsche en Nederlandsch-Indische publiekrechtelijke lichamen.

Dit beheer gebruikt een tusschenvorm tusschen ouden en nieuwen stijl, zooals straks zal blijken.

De
gesch

A.

Bij
schrif
van u
van d

De
Stbl.

Voc
den b
titel v

Het
moete
kregen
van v
der b

Dez

Bes

een o
beschi
luiden
den d

Bij

dat ov
worde
van d
geven

Ove
is ech
wordt

Dit
het aa
logisch
daarin

In d
meente
grootin
door C
met ee
begroo

De toepassing op de Indische locale ressorten is op de volgende wijze geschied.

A. Begrooting.

Bij Besluit van 18 April 1910 No. 31 Stbl. 260 zijn gegeven de „Voor-
schriften betreffende de inrichting en den vorm van de locale begrooting
van uitgaven en ontvangsten en van de locale begrootingsrekening zoomede
van de bescheiden, welke daarbij behooren te worden overgelegd”.

Deze voorschriften zijn gewijzigd bij besluit van 13 Mei 1923 No. 31
Stbl. 237.

Vooropgesteld zij, dat wij onze beschouwingen wenschen te beperken tot
den boekhoudkundigen kant van het onderwerp, zooals overigens uit den
titel van dit opstel reeds blijkt.

Het voorgeschreven model der begrooting is bedoeld als *voorbeeld* te
moeten dienen d.w.z. als leidraad. De locale ressorten hebben ruimte ge-
kregen dit voorbeeld naar hunne behoeften te wijzigen. Echter is de wijze
van verhandeling der saldi dwingend voorgeschreven, dat wil zeggen slechts
der batige saldi.

Deze was oorspronkelijk als volgt :

Beschikking over het batig saldo van den dienst x moet geschieden bij
een onderdeel van de begrooting van den dienst $(x + 1)$ Geschiedt deze
beschikking reeds voor de dienst x is afgesloten dan moet het onderdeel
luiden : Beschikking over een gedeelte van het vermoedelijk batig saldo van
den dienst van het jaar x .

Bij het hierboven aangehaalde besluit van 1923 is onder meer bepaald,
dat over een deel van het Vermoedelijk batig saldo van den dienst x , mag
worden beschikt op de begrooting van het jaar $(x + 1)$, terwijl het restant
van dat batig saldo, voor zoover daaraan dus nog geen bestemming is ge-
geven paraisseert op de begrooting van het jaar $(x + 2)$.

Over de behandeling der nadeelige saldi zwijgen de voorschriften. Het
is echter logisch, dat een nadeelig saldo onmiddellijk in het volgende jaar
wordt gedekt.

Dit voorzichtige systeem is zoo vanzelfsprekend, dat ieder handelsman
het aanneemt, als daartoe de mogelijkheid bestaat. Overigens is het een
logische consequentie van het voorschrift, wanneer men slechts de saldi
daarin als algebraïsche getallen opvat.

In de praktijk is hiervan wel eens afgeweken. Zoo heeft de Stadsge-
meenteraad van Soerabaja het nadeelig saldo over 1929 eerst op de be-
grooting van 1931 onder de ramingen der uitgaven gebracht, welke politiek
door Gedeputeerden der provincie Oost-Java is gekwalificeerd als „in strijd
met een deugdelijk financieel beleid”. Desalniettemin is de betreffende
begrooting door dat college goedgekeurd. Gedeputeerden hebben derhalve

het beginsel afgekeurd, doch berust in de toepassing ervan. Dit mag eenigszins vreemd aandoen en doen vermoeden, dat de principieele bezwaren wel niet zoo ernstig waren dan wel dat verdeeldheid van meening heerschte in den boezem van het college. Hoe het ook zij de theoreticus moet zich houden aan de principieele uitspraak, welke trouwens geheel logisch is.

In geen post mogen voorts vaste en wisselvallige uitgaven of ontvangsten tezamen worden geraamd. In verband hiermede is ook aanvulling der posten voor vaste uitgaven niet toegelaten uit eenig ander artikel noch uit den post voor onvoorziene uitgaven, terwijl in het algemeen af- en overschrijving van en op artikelen van wisselvallige uitgaven slechts mag geschieden binnen de grenzen der betrokken afdeelingen der begrooting.

Verder wordt den Raad de mogelijkheid geopend om bij verordening de boekhouding en geldelijke administratie van eenig bedrijf of eenige inrichting te regelen, als wanneer volstaan kan worden met de vermelding der totalen van uitgaven en van ontvangsten op de locale begrooting in één bedrag.

In die gevallen is het dus niet voldoende om het saldo van de exploitatierekening van het bedrijf in één post op de hoofdbegrooting te doen voorkomen, zooals men licht zou verwachten. Het gevolg hiervan is, dat alle wijzigingen der bedrijfsbegrootingen een wijziging der hoofdbegrooting met zich mee brengen, zoodat indirect de bedrijfsbegrotingswijzigingen, ook al blijft het saldo dier begrootingen ongewijzigd, den langen weg moeten doorloopen, dien de wet heeft voorzien om het toezicht der hoogere bestuursorganen op de lagere gemeenschappen te waarborgen.

Zeer terecht heeft het College van Gedeputeerden der provincie Oost-Java in zijn schrijven van 14 April 1930 aan Z. E. den Gouverneur-Generaal onder meer de vraag gesteld „of uit alle locale begrootingen voortaan niet zouden kunnen worden geëlimineerd de tot onduidelijkheid en administratieven omslag leidende totaalposten der bedrijven”.

Men mag vertrouwen, dat dit gelukkige initiatief met succes zal worden bekroond.

De begrooting behoort artikelsgewijs behoorlijk te worden toegelicht, ook in verband met de raming van het vorig jaar. De redenen voor het weglaten van posten en voor het opbrengen van nieuwe moeten worden vermeld.

De voornaamste wijziging van 1923 is het scheppen der mogelijkheid tot het onderscheid maken tusschen den gewonen en den buitengewonen dienst. Deze splitsing is echter in het geheel niet imperatief voorgeschreven (art. 104 (2) S. G. O.). De batige saldi van den gewonen dienst komen den gewonen dienst ten goede; die van den buitengewonen dienst, komen eveneens op den buitengewonen dienst.

Welk beginsel als criterium moet worden aangelegd tot het maken van

de c
nerg
pen
W
gege
de
plaa
O
kunr
geoo
De
mins
moet
van
ting
gescl
waar
raal
Vo
voor
dit v
meer
het I
De
jaar
Ec
trans
voor
omst
duren
betta
betre
B.
Zo
in ch
Ress
inges
delen
Th
storti

de onderscheiding tusschen gewoon en buitengewoon is jammer genoeg, nergens vastgelegd. Over dit vraagstuk heerschen dan ook de meest uiteenlopende meeningen, zooals b. v. bleek op het Decentralisatiecongres van 1930.

Wel worden in Bijblad 9783a eenige aanwijzingen nopens het onderscheid gegeven, maar meer dan vage fingerwijzingen zijn dat toch niet, zoodat in de praktijk nog steeds de splitsing op de meest uiteenlopende wijzen plaats heeft.

Over dit onderwerp had ik reeds het voorrecht uitvoeriger in dit blad te kunnen schrijven, zoodat een nadere behandeling in dit verband overbodig geoordeeld kan worden.

De Stadsgemeenteraad stelt de begrooting vast (art. 102 (2) S. G. O.) minstens twee maanden voor den aanvang van het jaar, waarvoor zij dienen moet (art. 105 S. G. O.) en biedt die onmiddellijk daarop aan het college van gedeputeerden ter goedkeuring aan. Dit College kan slechts de begrooting in haar geheel goedkeuren of afkeuren (art. 102 (4) S. G. O.) Afkeuring geschiedt bij een met redenen omkleed besluit (art. 102 (5) S. G. O.), waarvan binnen twee maanden beroep open staat bij den Gouverneur-Generaal (art. 102 (6) S. G. O.)

Voor begrootingswijzigingen gelden denzelfde bepalingen (art. 103 S. G. O.), voor zoover daartoe niet bij de begrooting zelve machtiging is verleend. Is dit wel het geval, dan is goedkeuring door Gedeputeerden uiteraard niet meer noodig en wordt volstaan met het toezenden van een afschrift van het Raadsbesluit aan het College van Gedeputeerden (art. 104 (5) S. G. O.)

De scheiding der dienstjaren is op de volgende wijze geregeld. Het dienstjaar loopt van 1 Januari tot en met 31 December (art. 108 (1) S. G. O.)

Echter blijft de dienst nog open gedurende 2 maanden om de werken, transporten en leveringen te volbrengen welke volgens overeengekomen voorwaarden in het dienstjaar zouden plaats hebben, doch door buitengewone omstandigheden niet voor het eind van het dienstjaar zijn volbracht en gedurende 6 maanden om alles ten einde te brengen, wat het verevenen en betaalbaarstellen van de uitgaven en het bewerkstelligen van de ontvangsten betreft (art. 108 (2) S. G. O.)

B. Journaal of Kasboek

1

Zooals gezegd worden slechts de dagelijksche kasmutaties in het journaal in chronologische volgorde aangeteekend. Dit journaal draagt bij de Locale Ressorten in Indië den naam van kasboek van den kashouder zooals dat is ingesteld bij art. 5 der „Voorschriften betreffende het beheer der geldmiddelen van locale ressorten”. (Stbl. 220 van 1905 en 327 en 516 van 1912).

Theoretisch is het onjuist in dit Kasboek aantekening te houden van de stortingen en opnamen van den kashouder in rekening-courant bij een bank-

instelling of bij de bedrijven, welke als zoodanig een afzonderlijke commercieele boekhouding hebben aangelegd.

Practisch echter wordt van dit beginsel wel eens afgeweken en worden dan daartoe op den Buitengewonen Dienst een post bij de uitgaven en een bij de ontvangsten pro memorie geraamd, waarop dan deze stortingen en opnamen moeten worden geboekt. De boekhouding der bedrijven hoort er uiteraard niet in thuis.

Dit kasboek is de spil van het o.a. in Indië toepaste systeem. De kashouder moet dan ook binnen acht dagen na afloop van elke maand een afschrift ervan in duplo bij 's Raads voorzitter indienen. Een exemplaar moet ter raadpleging ten kantore van 's Raads voorzitter blijven berusten. Het andere behoort krachtens art. 10 al 2 der „Voorschriften betreffende de inrichting en den vorm van de locale begrooting van uitgaven en ontvangsten en van de locale begrootingsrekening, zoomede van de bescheiden, welke daarbij behooren te worden overgelegd”. (Stbl. 260 van 1910) bij de begrootingsrekening te worden overgelegd.

In de practijk is het onvoldoende gebleken alleen kasmutaties te boeken, tengevolge waarvan de „verrekenmandaten” zijn ontstaan. Door zulke nihilmandaten, die een gelijk bedrag in ontvangst en in uitgaaf bevatten doch op verschillende artikelen en onderdeelen der begrooting, te boeken, kan men de goederenmutaties tot uitdrukking brengen.

Ook kan men slechts op deze manier afschrijvingen op vermogensbestanddeelen in de boekhouding verwerken.

Deze eenigszins gewrongen vorm is een onmisbaar hulpmiddel gebleken om tot een helderder inzicht te geraken.

Sommige theoretici hebben wel eens trachten te verdedigen, dat in het journaal hoeveelheden van goederen doch zonder waardetoekenning eveneens dienden te worden geregistreerd. De beginvoorraad aan goederen was dan de eerste post onder de ontvangsten en zoo werd dan verder het journaal voor een deel gebruikt als magazijnboek. Dit is natuurlijk niet de bedoeling geweest. Er is mij dan ook in de practijk geen enkele toepassing bekend van dit verkrachten van een kasboek.

In Indië is het model van dit kasboek voorgeschreven bij de hooger genoemde „Beheersvoorschriften”. De vorm van dit model doet uiterst naief aan: Vier kolommetjes.

1. Doorlopend nummer.
2. Omschrijving.
3. Ontvangsten.
4. Uitgaven.

Een kind zou het niet anders doen. De ontvangsten en uitgaven worden broederlijk vermengd. Alles wordt opgeofferd aan de chronologie.

Na
dit e
voor
Hi
Is
te s
boek
bepa
delijk
laat
van
„D
letter
geen
meen
voort
het n
Zel
aange
We
zeker
kamen
opgel
Het
uitgec
En
gehee
een v
stijgin
die w
worde
Wij
uit de
C.
Het
ontvan
vanger
Voo
rekeni
eigen
(het k

Naar aanleiding hiervan is een strijdvraag ontbrand over de kwestie of dit en andere modellen imperatief zijn voorgeschreven, dan wel slechts als voorbeeld zijn aangegeven.

Hierop volgen de vragen :

Is een lokaal ressort vrij in zijn kasboek de uitgaven en de ontvangsten te scheiden op tegenoverliggende bladzijden of nog liever in afzonderlijke boeken? Mogen sub-kasboeken worden aangelegd voor posten van een bepaalde veelvuldig terugkeerende rubriek, die dan b.v. dagelijks of maandelijks in één totaal in het kasboek worden overgenomen? De Regeering laat in het duister tasten dienaangaande, zoodat naar mijne meening de tekst van de voorschriften, luidende :

„De registers worden aangehouden volgens de bijgevoegde modellen” letterlijk moet worden gelezen en dus dwingend voorschrift vormt, zoolang geen nadere interpretatie gegeven zal zijn. Onder meer word ik in deze meening gesterkt door het feit, dat als de Regeering haar modellen als voorbeeld wenscht te geven, zij dit uitdrukkelijk vermeldt zooals b.v. bij het model van een begroting c.f. Stbl. 260 van 1910.

Zelfs ontbreekt in ons kasboek een kolom, waain zou kunnen worden aangeeteekend op welk folio van het grootboek de post is ingeboekt.

Wetgevers, eveneens doorkneed in de commercieele boekhouding hadden zeker een ander model ontworpen. Dit en dergelijke dingen geven aan de kameralistische boekhouding haar achterlijk aanzien, dat haar derhalve wordt opgelegd en niet inhaerent en haar wezen is.

Het is er mee, als met een jong meisje, dat met een crinoline zou worden uitgedost en dan zou moeten hooren : „Wat een oud en verouderd schepsel”.

En toch zou het inrichten van meerdere kasboeken en sub-kasboeken het geheel vereenvoudigen en een bredere werkverdeling mogelijk maken. Bij een verdere toename van den omvang van dit kasboek tengevolge van een stijging van het aantal kasposten bij toenemende locale bemoeiingen zal die werkverdeling onmisbaar blijken en de mogelijkheid daartoe moeten worden geopend.

Wij kunnen niet dan hopen, dat de wetgever ten spoedigste dit inzicht uit de praktijk zal deelen.

C. Grootboek.

Het Grootboek dient om een overzicht te geven van de bronnen, die de ontvangsten verschaffen en van de bestemmingen, welke men aan het ontvangen geld geeft.

Voor elken aard van ontvangsten en uitgaven moet daartoe een aparte rekening worden geopend d. w. z. elk onderdeel en elk artikel krijgen een eigen folio in dit boek. Op die folio's worden de bedragen uit het journaal (het kasboek) overgenomen.

Dit grootboek is bij de Locale ressorten in Indië in twee deelen gesplitst, welke genoemd worden.

a. Register van Uitgaven.

b. " " Ontvangsten.

(c.f. in de bovenaangehaalde Voorschriften van Stbl. 220 van 1905 art. 2).

Het heeft zeker niet in de bedoeling gelegen van den wetgever en toch is het in de praktijk uiterst gemakkelijk en overzichtelijk gebleken om deze registers losbladig in te richten.

Wettelijke bewaren hiertegen zijn niet in te brengen. Het gansche beginsel der losbladigheid wordt in de voorschriften niet aangeroerd.

De voordeelen ervan zijn, dat nieuwe artikels en onderverdeelingen van bestaande artikels en onderdeelen, welke in den loop van het dienstjaar ontstaan, op haar natuurlijke plaatsen kunnen worden ingelascht. Verder is aan den aanvang van het jaar onmogelijk te voorzien, hoeveel folio's elke post zal beslaan, zoodat in een gebonden register een zeer groot aantal rekeningen op van elkaar af liggende bladzijden zouden moeten worden getransporteerd.

Enkele gemeenten hebben dan ook het losbladige systeem voor deze registers geadopteerd.

Register van Uitgaven.

In de voorgeschreven liniatuur van het register van uitgaven zijn kolommen voorzien voor.

1. Beschikbaar bedrag en wijzigingen daarvan d. w. z. het bedrag bij de goedgekeurde begrooting geraamd en de door af- en overschrijving of andere wijzigingen dier begrooting aangebrachte veranderingen daarin.

Deze kolom is een nuttig middel om in den loop des jaars het gemeentebestuur te waarschuwen als een artikel staat overschreden te worden. Deze gegevens staan echter uiteraard naast de eigenlijke begrootingsboekhouding. Zij zijn een veiligheidssein, meer niet.

2. Dagteekening van het maandaat.

3. Nummer " " "

4. Rechthebbende " " "

5. Bedrag " " "

6. Dagteekening der betaling.

7. Aanwijzing der verantwoording van sommen ter goede rekening.

8. Bedrag der verantwoording " " " " "

9. Aanteekeningen.

De kolommen 7 en 8 zijn bij Stbl. 587 van 1910 toegevoegd.

Door het gebruik van kolom 1 is al in den loop des jaars vergelijking mogelijk tusschen het geraamde bedrag en het uitgegeven bedrag, zoodat

op el
is na
In l
waard
gege

Reg
Dit
heersv
gebrac
plichti
zelfde
delen
De
1. D
2. A
va
Eenv
en om
In d
kolom

D.
De b
(in Ho
Geme
128, 13
Deze
duiding
een to
ming e
Men
doeld
Dit is
goedgel
herhalen
Het is
raming.
van de
Over
zwijgen

op elk tijdstip kan worden geconstateerd of en in hoeverre de begrooting is nageleefd.

In Nederland is voor dit register de naam „Grootboek van Uitgaaf” bewaard gebleven, waarmede de eigenlijke bedoeling ervan beter wordt aangegeven dan met de in Indië gekozen benamingen.

Register van Ontvangsten.

Dit register waarvan de inrichting eveneens is voorgeschreven bij de beheersvoorschriften van 1905, is gewijzigd in 1910. Deze wijziging is aangebracht om het inboeken in één post uit de verantwoording van rekenplichtigen met de inning van gelden belast, in de gevallen, dat bij een zelfde verantwoording ten bate van eenzelfde hoofd van de raming der middelen meerdere ontvangsten voorkomen, mogelijk te maken.

De kolommen zijn getiteld als volgt:

1. Doorlopend nummer van kasboek of aanwijzing der verantwoording.
2. Aanwijzing van de bij de begrooting aangewezen middelen en ontvangen bedragen.

Eenvoudiger kan het alweer niet; zelfs kolommen voor dagteekeningen en omschrijvingen zijn niet voorzien.

In de praktijk wordt dan ook veelal een register gebruikt dat naast deze kolommen een belangrijke uitbreiding vertoont.

D. Begrootingsrekening.

De begrootingsrekening wordt opgemaakt door het college van B. en W. (in Holland door den gemeenteontvanger), voorloopig vastgesteld door den Gemeenteraad en door het College van Gedeputeerden vastgesteld (art. 126, 128, 130 S. G. O.)

Deze rekening moet de begrooting op den voet volgen en naast de aanduiding van de geraamde bedragen en wat daarop is verevend of ontvangen een toelichting bevatten omtrent de oorzaken der verschillen tusschen raming en uitkomsten (art. 126 S. G. O.)

Men heeft wel eens beweerd, dat met dit laatste woord raming is bedoeld oorspronkelijke raming dus oorspronkelijke goedgekeurde begrooting. Dit is echter niet logisch, aangezien de gemotiveerde wijzigingen reeds alle goedgekeurd zijn. De aangehaalde opvatting komt dus neer op het doen herhalen der motieven, welke reeds leidden tot de ontvangen goedkeuringen. Het is daarom dat n. m. m. raming hier beteekent definitieve goedgekeurde raming. Echter is ook dit punt bij ontstentenis van eenigerlei toelichting van de zijde der regeering nog niet uit het terrein der strijdpunten getreden.

Over de bij de rekening vereischte staten en opgaven kunnen wij hier zwijgen, daar deze vallen buiten het door ons vastgestelde bestek.

In het Indische systeem zijn ten slotte nog voorgeschreven registers:

- a. van sommen ter goede rekening verstrekt.
- b. van ingekomen vorderingen.
- c. van afgegeven bevelschriften tot betaling.
- d. van beschikbaar gestelde sommen.
- e. van uitgereikte opdrachten tot invordering.

Deze registers dienen als hulpmiddel voor de vaststelling van en de contrôle op de vier registers van ons schema.

De Nieuwe kameraalstijl is een der uitvloeisels van de vele verbeteringen door Maria Theresia op alle gebied van politiek belang ingevoerd. Zij stelde een commissie in tot regeling van de ontvangsten uit tollén, belastingen en monopolien en hun beheer. Deze commissie de „Studienhofkommission“, was in bange tijden in het leven geroepen. Blijkbaar heeft door alle eeuwen heen de overheid slechts door den nood gedwongen de gewenschte verbeteringen ingevoerd. Hier dringt zich de naam van Mathias Puechberg, een ambtenaar van de Oostenrijksche Rekenkamer, naar voren. Deze Puechberg werd belast met de uitwerking van de verbeterde methode en legde zijn ideeën vast in 1762 in zijn werk „Einleitung zu einem verbesserten Kameral-Rechnungsfusse auf die Verwaltung einer Kameral-Herrschaft angewandt“.

Oostenrijk adopteerde dit systeem eenige jaren later in de praktijk en werd al heel spoedig door andere Deutsche staten gevolgd, alwaar aan de verbeterde werkwijze de naam van Dr. Jung is verbonden.

Na dit korte overzicht van de geschiedenis van het ontstaan moge hier worden aangegeven, waarin die verbeteringen bestonden.

Schematisch is de opzet als volgt:

- A. Begrooting.
- B. Grootboek.
- C. Journaal.
- D. Begrootingsrekening.
- E. Balans.
- F. Resultatenrekening.

A. *Begrooting.*

De begrootingen en haar indeeling is gelijk aan die bij den ouden kameraalstijl.

Men kan de begrootingen onderscheiden als te zijn opgemaakt naar de bruto- of naar de netto-methode.

Op de netto-begrootingen komen vermoedelijke saldi van ontvangsten en uitgaven voor per omlijnd onderdeel der beheersbemoeiingen.

Op
uitgav
In M
Dez
mings
houdir
Indië
Past
van he
van de
De l
a. Sa
sto
b. Ni
Met
met an
en de
B.
De c
nieuwe
In he
d. w. z.
gesteld.
De l
grootbo
betaling
posten
balans
De o
Het g
derdele
Elk f
1. N
2. D
3. O
4. B
5.
6. N
7. D
Men
van het

zelfden regel als de mandateering. Chronologische inboeking komt ook wel voor, doch deze is onoverzichtelijk.

Bij de afsluiting wordt een staat gemaakt van de onbetaalde verplichtingen.

C. *Journal.*

Het journal is in alle opzichten gelijk aan dat bij den ouden stijl en wordt op gelijke wijze in het grootboek overgeboekt.

D. *Begrotingsrekening.*

De begrotingsrekening biedt in de twee methoden geen verschilpunten aan.

E. *Balans.*

De tellingen van het grootboek worden verwerkt tot een afsluitbalans. Deze afsluitbalans vermeldt de verplichtingen van het loopende jaar en van de vorige jaren, de werkelijke ontvangsten en uitgaven en de onbetaalde saldi.

Uit deze afsluitbalans is het opmaken van de vermogensbalans een eenvoudig werk.

Deze vermogensbalans geeft de bedragen der activa en passiva gewoonlijk slechts voor het geldelijk vermogen. Of een balans, gegrond op een inventaris der goederen, hetzij roerend of onroerend, voor de publieke lichamen, welke immers niet zijn ingesteld om vermogen te verwerven en waar schatting met veel bezwaren gepaard gaat gewenscht is, is een nog veel omstreden vraag, welke meestentijds ontkennend wordt beantwoord. In dit verband zij deze aanduiding van het probleem voldoende.

De vergelijking van twee opeenvolgende balansen geeft een resultatenrekening.

F. *Resultatenrekening.*

De resultatenrekening kan uiteraard ook langs directen weg worden verkregen door becijferingen gebaseerd op het grootboek.

Hoe is het nu in Indië met de praktijk gesteld? Gebruikt men de oude of de nieuwe methode? Deze vragen komen van zelf naar voren na lezing van het voorgaande. Resumeerende kan men opmerken, dat ongetwijfeld bij de Indische gemeenten de oude vorm in zwang is, maar gewijzigd en aangepast, vervormd en gemoderniseerd. Echter is zeker niet de nieuwe methode uit deze wijzigingen voortgekomen.

Bij den klassieken ouden vorm is geen rekening gehouden met den achterstand van oude jaren. Dit is een zeer groot bezwaar voor een goed overzicht gebleken. Aan dit bezwaar is men tegemoetgekomen door den dienst tot 6 maanden na beëindiging van het dienstjaar te laten doorloopen. Het gevolg hiervan is een scherpere scheiding tusschen de twee opeenvolgende diensten waarvoor dus in het eerste semester boekingen plaats vinden in de twee gescheiden boekhoudingen.

Voor de voorraden, welke in een bepaald dienstjaar zijn aangekocht en in het daarop volgend worden verwerkt boekt men soms de waarde per 31 December onder de ontvangsten van den gewonen dienst van de rekening van dat dienstjaar en dit zelfde bedrag onder de uitgaven van den gewonen dienst van het volgend jaar. Zoodoende wordt de opstelling van een vermogensbalans vermeden.

Dit geldt natuurlijk voorzover deze voorraden niet een deel uitmaken van de activa van een bedrijf waarvoor de commercieele boekhouding is ingevoerd.

Deze soort boekingen, geschieden door middel van administratieve mandaten, welke dus eigenlijk de kasboekhouding in staat stellen om niet-kasposten, als overboekingen en afschrijvingen te registreeren.

Tenslotte zij hier aan toegevoegd, dat vele verbeteringen nog steeds kunnen en moeten worden aangebracht, dat voorstellen dienaangaande de aandacht der regeering hebben, doch dat niet kan worden verheeld, dat de gewenschte spoed in deze ten eenenmale ontbreekt.

Soerabaja. November 1931.

A. M. BOERS.

Decentraliana.

De begrooting 1931 der stadsgemeente Bandoeng door de Regeering alsnog goedgekeurd*).

Wij laten hieronder volgens een extract uit het besluit der Regeering van 14 October 1931 No. 20, waarbij de begrooting der stadsgemeente Bandoeng alsnog werd goedgekeurd:

Overwegende:

dat het College van gedeputeerden van den Provincialen Raad van West-Java bij besluit van 10 April 1931 No. R. Stg. Bd. 2/2/24 goedgekeuring van de door den stadsgemeenteraad van Bandoeng in zijn vergadering van 15 December 1930 vastgestelde begrooting van uitgaven en ontvangsten voor het dienstjaar 1931 heeft geweigerd, op grond van de overwegingen:

1. dat bij onderdeel 49 der begrooting van ontvangsten voor het dienstjaar 1931 is gerekend op een ontvangst van f 3.000.000,— uit een te sluiten conversieleening;
2. dat evenwel op de opbrengst van een geldleening in de begrooting niet mag worden gerekend voor en aler het besluit tot het aangaan daarvan door het daartoe bevoegde gezag is bekrachtigd;
3. dat door den stadsgemeenteraad van Bandoeng weliswaar bij besluit van 28 Januari 1931 No. 1092a/31 besloten is tot het aangaan van een

*) Vgl. blz. 465 Loc. Bel.

geldleening groot nominaal f 3.000.000.— doch dit besluit de bij artikel 91 der Stadsgemeente-ordonnantie vereischte bekrachtiging niet heeft verkregen, gelijk den stadsgemeenteraad van Bandoeng is medegedeeld bij het schrijven van het College van Gedeputeerden van 31 Maart 1931 No. R. Stg. Bd. 45/1/6;

4. dat derhalve de raming van het bij onderdeel 49 der begrooting van ontvangsten uitgetrokken bedrag niet steunt op een rechtsgrond;
5. dat voorts bij de berekening van het bedrag bij artikel 59 der begrooting van uitgaven, geraamd wegens te betalen renten van geldleeningen, ten onrechte is uitgegaan van factoren, waarmede nog geen rekening had mogen worden gehouden;

dat de stadsgemeenteraad van Bandoeng bij brief van het College van Burgemeester en Wethouders van 22 Mei d.a.v. No. 4681/31—mitsdien binnen den bij artikel 102 lid 6 der Stadsgemeente-ordonnantie gestelden termijn — van deze beslissing in beroep is gekomen;

dat de door het College van Gedeputeerden aangevoerde overwegingen, welke geleid hebben tot de onthouding van de goedkeuring aan de door den Stadsgemeenteraad in zijn vergadering van 15 December 1930 vastgestelde begrooting van uitgaven en ontvangsten voor het dienstjaar 1931, volkomen juist zijn bevonden;

dat het weliswaar in het onderwerpelijke geval niet gaat om een nieuwe leening doch om een conversieleening, waarvan in het algemeen de practische gevolgen minder ver reiken dan die van een nieuwe leening doch dat dit niet vermag af te doen aan het feit, dat het hier een nog niet goedgekeurde leening betreft, welke dus nog geen rechtskracht bezit, zoodat het om die reden niet in overeenstemming is met de eischen van een goed begrootingsbeheer, indien, vooruitlopende op de terzake bij artikel 91 der Staatsgemeente-ordonnantie voorgeschreven bekrachtiging, met die leening op de begrooting wordt gerekend;

dat derhalve terecht de goedkeuring aan genoemde begrooting is onthouden;

dat echter inmiddels het besluit van den stadsgemeenteraad van Bandoeng tot het aangaan van een conversieleening ten bedrage van f 2.940.000,—bij het besluit van het College van Gedeputeerden van den Provincialen Raad van West-Java van 17 April 1931 No. R. Stg. Bd. 45/1/15 werd bekrachtigd;

dat mitsdien door evenbedoelde bekrachtiging de ondeugdelijkheid der begrooting — v.z.v. betreft het opbrengen van ontvangstposten in die begrooting terzake van een nog niet bekrachtigde geldleening en de omstandigheid, dat bij de berekening van het bedrag geraamd wegens te betalen renten van geldleeningen ten onrechte is uitgegaan van fac-

Eers

Ten

De
goedg

Bij

teerde

verme

f 50.0

verbe

uitdru

De

moetk

der g

doch

den S

de Re

mitsdi

is ach

sluiten

goed.

toren, waarmede nog geen rekening had mogen worden gehouden — door de feiten is achterhaald ;

dat de hoogere raming van den ontvangstpost terzake van de te sluiten conversie-leening geen beletsel behoeft te vormen tegen de goedkeuring der onderwerpelijke begrooting, aangezien herstel van die raming gevoegelijk bij begrootingswijziging kan geschieden, vermits de begrooting zulks toelaat ;

dat het in verband met een en ander, derhalve uitsluitend op practische overwegingen, namelijk ter vermindering van onnoodigen omslag, gewenscht is de door het College van Gedeputeerden van den Provincialen Raad van West-Java terecht geweigerde goedkeuring alsnog te verleenen ;

Gelet enz ;

Is goedgevonden en verstaan :

Eerstelijk : Goed te keuren de door den stadsgemeenteraad van Bandoeng in zijn vergadering van 15 Deceber 1930 vastgestelde begrooting van uitgaven en ontvangsten voor het dienst jaar 1931.

Ten tweede : Den stadsgemeenteraad van Bandoeng uit te noodigen voor herstel van de raming van den ontvangstpost terzake van de te sluiten conversie-leening bij begrootingswijziging het noodige te verrichten.

De begrooting 1931 der stadsgemeente Batavia door de Regeering alsnog goedgekeurd.

Bij besluit van 6 Februari 1931 No. R. Stg. Bat. 2/4/20 van Gedeputeerden van West-Java werd de goedkeuring geweigerd van in hoofde vermelde begrooting, omdat daarin gerekend is op een ontvangpost van f 50.000,— als tegemoetkoming van het Land in de kosten van kampongverbetering, hoewel deze subsidie voor 1931 noch was toegekend noch uitdrukkelijk toegezegd.

De Regeering o.m. overwegende, dat inderdaad de bovenbedoelde tegemoetkoming aan de stadsgemeente Batavia ten tijde van de vaststelling der gemeentelijke begrooting noch was toegekend noch was toegezegd, doch dat inmiddels evenwel bij besluit van 14 Maart 1931 No. 15 aan den Stadsgemeenteraad van Batavia f 50 000,— als tegemoetkoming van de Regeering in de kosten van kampongverbetering is verleend en dat mitsdien de ondeugdelijkheid der begrooting op dit punt door de feiten is achterhaald, keurde bij Haar besluit van 12 Augustus 1931 No. 23 uitsluitend op practische overwegingen de onderwerpelijk begrooting alsnog goed.

Uitvoering van artikel 23 van het Motorreglement.

Met verwijzing naar Uw schrijven van 27 April j.l. No. 29/1/7, — aldus de Gouvernements Secretaris blijkens diens schrijven van 25 September 1931 No. 2255/A gericht aan het College van Gedeputeerden van den Provincialen Raad van Midden-Java — heb ik de eer Uw College mede te deelen, dat tegen interpretatie artikel 23 jo artikel 2, lid 2, van het Motorreglement in dien zin, dat onder „voorzitter van den locale raad” bij de toepassing van dat reglement op de provincies de Gouverneur zou moeten worden verstaan, door Uw College terecht bezwaren zijn aangevoerd.

Een letterlijke uitleg van artikel 2 van het Motorreglement leidt bij de toepassing van dat reglement op de provincies er toe de woorden „locale raad” overal te vervangen door „provinciale raad” zoodat tot het verleenen van de in artikel 23 bedoelde vergunning de voorzitter van den provincialen raad bevoegd zou zijn. Deze opvatting stuit echter eveneens op ernstige bedenkingen.

Het door Uw College aangevoerd bezwaar, dat de „voorzitter van den provincialen raad” geen bestuursorgaan van de provincie is, aangezien de Gouverneur als voorzitter alleen optreedt in zijn aanrakingen met den provincialen raad, acht Zijne Excellentie niet van beteekenis ontbloot, maar niet overwegend.

Ook in de stadsgemeenten is niet de voorzitter van den stadsgemeenteraad, doch alleen de burgemeester bestuursorgaan van die publiekrechtelijke gemeenschap, zoodat men ook bij de toepassing van het Motorreglement voor de stadsgemeenten op dezelfde moeilijkheid stuit. Waar de termen „voorzitter van den provincialen raad” en „Gouverneur” denzelfden persoon aanduiden, zij het in onderscheiden kwaliteit zou het, naar het den Landvoogd voorkomt, niet in strijd met den geest der bepalingen zijn, indien men daar, waar „voorzitter van den provincialen raad” geschreven staat, hieronder den Gouverneur verstaat.

Meer klemmend acht zijne Excellentie het door Uw College aangevoerde bezwaar, dat de interpretatie van artikel 23 van het Motorreglement in dien zin, dat de Gouverneur als het tot het verleenen van de daar bedoelde vergunning bevoegde orgaan moet worden beschouwd, die bepaling in strijd brengt met artikel 119, lid 6, van de Indische Staatsregeling, krachtens welke in de provincies, waar een College van Gedeputeerden is benoemd, de medewerking aan de uitvoering van algemeene verordeningen een taak is van dat College, tenzij bepaaldelijk de medewerking van den provincialen raad gevorderd wordt.

In de provincies, waar een College van Gedeputeerden bestaat, kan volgens het evenaangehaald wetsartikel de Gouverneur nimmer in eerste instantie met een medebestuurstaak worden belast. Weliswaar opent artikel 78 der Provincie-ordonnantie de mogelijkheid om de medewerking tot

uitvo
doch
voor
In
van
bevo
slech
provi
artike
toepa
De
afzon
van
bepal
No.
welke
zitter
te zij
De
noch
raad
onder
bij or
In
tot he
aanha
ment
De
aangel
verke

Ver
der bi
Bij
Oost-J
techni
de Pro
De
door
Provin
*) V.

uitvoering van algemeene verordeningen op te dragen aan den Gouverneur, doch deze bepaling is evenzeer in strijd te achten met het uitdrukkelijk voorschrift, in artikel 119, lid 6, der Indische Staatsregeling vervat. *)

In verband met het vorenstaande acht Zijne Excellente de interpretatie van artikel 23 van het Motorreglement in dien zin, dat de Gouverneur als bevoegde autoriteit zou zijn aangewezen verwerpelijk en is, naar Zij meent slechts het standpunt aannemelijk, dat de woorden „voorzitter van den provincialen raad” een ondeelbaar geheel uitmaken, en het voorschrift van artikel 2, lid 2, van dat reglement derhalve op meergenoemd artikel niet van toepassing is.

De Landvoogd is dan ook van oordeel dat bij het Motorreglement niet afzonderlijk is voorzien in den overgang der bevoegdheden van den voorzitter van den lokalen raad met betrekking tot de provincies; derhalve moet de bepaling van artikel 2, lid 2, sub a van de ordonnanties in Staatsblad 1927 No. 557 toepasselijk worden geacht, zoodat misdien de bevoegdheden, welke voor de instelling van de provincie werden uitgeoefend door de voorzitters van de thans opgeheven plaatselijke raden, geacht moeten worden te zijn overgegaan op het College van Gedeputeerden.

De redactie van evengemeld artikellid is algemeen gesteld terwijl de tekst, noch de toelichting, welke de Regeering bij de behandeling in den Volksraad heeft gegeven — Bijlagen Handelingen Volksraad, zittingsjaar 1927/1928, onderwerp 84, ontwerp *b* — aadleiding geven om die bepaling niet ook op bij ordonnantie toegekende bevoegdheden van toepassing te achten.

In verband hiermede is Zijne Excellentie van oordeel dat in de besluiten tot het verleenen van de vergunning tot het rijden met een motorrijtuig met aanhangwagen behoort te worden gelet op artikel 23 van het Motorreglement jo artikel 2, lid 2, sub a, van de ordonnantie in Staatsblad 1927 No. 557.

De Landvoogd doet hierbij tenslotte aantekenen dat onderwerpelijke aangelegenheid afdoende regeling vindt in artikel 24 van het ontwerpwegverkeersreglement.

Vermindering van het aan de Provincie Oost-Java uit te keeren bedrag der bijzondere tegemoetkoming.

Bij de behandeling in de vergadering van den Provincialen Raad van Oost-Java van 10 en 11 Maart 1931 van de uitvoerings-plannen voor den technischen dienst is o. a. ter sprake gekomen de vermindering van het aan de Provincie Oost-Java uit te keeren bedrag der bijzondere tegemoetkoming.

De heer Barre stelde de vraag, waarom van het bedrag van f 632.000.—, door de Regeering bezuinigd op de bijzondere tegemoetkoming aan de drie Provincies, een som van ongeveer f 463.000.— ten laste is gebracht van

*) V. g. I. Westra, Nederlandsch-Indisch Provinciaal recht, blz. 101.

Oost-Java, terwijl een, naar verhouding veel geringer bedrag, op de uitkeering aan de beide andere Provincies werd gekort.

Bij schrijven van den Ien Gouvernements Secretaris van 11 Augustus 1931 No. 1895/B werd die vraag als volgt beantwoord:

„Met verwijzing naar het schrijven van den plv. Gouverneur van 7 April j.l. No. C 2/1/16, waarbij namens Uw College inlichtingen werden verzocht betreffende de verdeeling van het bij de eerste aanvullende begrooting voor 1931 vastgesteld bedrag der bijzondere tegemoetkoming voor de provincies West-, Midden- en Oost-Java heb ik de eer, op last van den Gouverneur-Generaal, Uw College het volgende mede te deelen.

Voor de begrooting voor het jaar 1931 werden de uitkeeringen voor bijzondere tegemoetkoming van het Land aan de provincies geraamd op f 3.161.479.—, welk bedrag ongeveer 30% lager was dan het totaal van de op de provinciale begrootingen van dat jaar voor bedoelde tegemoetkoming opgebrachte bedragen.

Zonder de noodzakelijke bezuiniging op de Landsuitgaven hadden dan ook de op de provinciale begrootingen uitgetrokken bedragen verminderd met $\pm 30\%$ wellicht kunnen worden beschikbaar gesteld, ware het niet, dat in de raming voor Midden-Java verzuimd was een post voor verbetering en uitbreiding van het wegennet op te brengen. Waren toch de bedragen der bijzondere tegemoetkomingen voor West- en Oost-Java samengesteld uit de posten aanleg en verbetering van wegen, bevoelingswerken en nadeelige saldi der bedrijven, voor Midden-Java waren slechts bedragen voor beide laatstgemelde doeleinden opgebracht.

Bij de verdeeling van het bij de eerste aanvullende begrooting voor 1931 tot f 2.529.000 — verminderd crediet der bijzondere tegemoetkomingen-1931 zijn de in de provinciale begrootingen opgebrachte bedragen met een vrijwel evenredig percentage ($\pm 30\%$) verlaagd, doch is bovendien rekening gehouden met eene billijke verhooging van de tegemoetkoming voor Midden-Java ten behoeve van den aanleg en verbetering van het wegennet.

Voor de provincie Midden-Java werd derhalve het tot f 368.000 — teruggebracht bedrag der bijzondere tegemoetkoming — zijnde rond 71% van het op de begrooting dier provincie uitgetrokken bedrag — verhoogd met f 250.000.— voor de verbetering der wegen, welk bedrag in een met de bestaande behoeften overeenkomende verhouding staat tot de aan de provincies West- en Oost-Java toegewezen bedragen van onderscheidenlijk f 300.000.— en f 450.000.—.

Uit het vorenstaande zal Uw College blijken, dat bij de verdeeling van de voor de drie provincies toegekende bijzondere tegemoetkoming zooveel mogelijk een gelijke maatstaf is aangelegd.”

Ver
bepal
gezag
van
R. O.

De
53/6/2

Het
onder
bij de
gemees
vallen
den z
ming

Der
van v
artikel
als se
in arti
het re
artikel
verord
ordonn
strafbe

Deze
dreigin
artikel
Ned. V
lid van
junctis
art. 39
dingen

*) W
straf van
op over
keuring

De Nede
**) Al
het niet
verorden

Verordeningen van stadsgemeenten en regentschappen, welke zelf geen strafbepalingen inhouden doch waarvan de overtreding bij een regeling van hooger gezag strafbaar is gesteld, zijn aan de goedkeuring van het betrokken college van gedeputeerden onderworpen. (art. 73 lid 3 S. G. O. en art. 62 lid 3. R. O.)

De Gouverneur van West-Java richtte ddo. 2 Januari 1931 onder No. W. 53/6/24 het ondervolgend schrijven tot de Regeering:

Het moge mij vergund zijn, namens het College van Gedeputeerden, onder de aandacht van Uwe Excellentie te brengen een vraag, welke rijst bij de toepassing van het voorschrift van de artikelen 79 lid 3 der Stads-gemeenteordonnantie en 62 lid 3 der Regentschapsordonnantie in die gevallen, waarin de daar bedoelde verordeningen zelf geen strafbepaling in den zin van *sanctie* bevatten, doch welke bepalingen de poenale bescherming eener van een hooger orgaan emaneerende regeling genieten.

Dergelijke verordeningen worden o.m. in het leven geroepen tot het geven van voorschriften door de raden van lagere gemeenschappen krachtens de artikelen 3, 5 e a. van het Motorreglement (Staatsblad 1917 No. 73), zooals sedert dien gewijzigd, laatstelijk bij Stbl. 1927 No. 253, welk reglement in artikel 27 de strafbedreiging tegen overtreding van de (bij of) krachtens het reglement gegeven voorschriften inhoudt. Ook worden krachtens de artikelen 2 en 3 der Hinderordonnantie (Stbl. 1926 No. 226) door die raden verordeningen vastgesteld, op welke overtreding in artikel 15 der Hinderordonnantie straf wordt gesteld. In beide gevallen ontbreekt derhalve eene strafbedreigingsbepaling in de verordening zelve.

Dezelfde verhouding tusschen een norm in het lagere en eene strafbedreiging, als sanctie, in het hoogere product van wetsgeving doet zich in artikel 13 der Distributiewet *), in art. 437 onder 2e en 437 ter van het Ned. Wetboek van Strafrecht (Simons II 233-235), art. 50 en het tweede lid van art. 51 der Pandhuiswet in Ned. Stbl. 1910 No. 321, en in art. 39, junctis het eerste en het derde lid van art. 9 der Woningwet **); nopens art. 39 der laatste wet zegt de Memorie van Toelichting: „De bewoordingen van dit artikel zijn derwijze gekozen, dat omtrent terzijdestelling van

*) Wet in Ned. S. 1916 No. 416; Simons II 447. Aldaar wordt (werd) rechtstreeks straf van ten hoogste een maand hechtenis of ten hoogste f 1000.— geldboete gesteld op overtreding van gemeenteverordeningen, krachtens de Distributiewet onder goedkeuring van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel vastgesteld; v. Poelje, De Nederlandsche Gemeente. deel 1 blz. 277.

**) Aldaar wordt nl. rechtstreeks straf van ten hoogste f 25.— geldboete gesteld op het niet (behoorlijk) voldoen aan een verplichting tot aangifte, opgelegd bij plaatselijke verordening.

art. 161 der Gemeentewet (in hoofdzaak gelijk aan het eerste lid van art. 79 der S. G. O.) ook voor het geval, dat de verplichting van den verhuurder, in stede van uit de wet zelve, uit eene krachtens art. 9 vastgestelde plaatselijke verordening voortvloeit geen twijfel kan ontstaan”.

Dat de medebesturs-verordeningen ex de Hinderwet wel aan het goedkeuringsrecht van Gedeputeerden zijn onderworpen wordt aangenomen in een Koninklijk Besluit van 21 Januari 1888 en door Van Praag (in zijn werk, „de Hinderwet”, blz. 59, 69): „of echter” de verordening de straf noemt, op haar „overtreding gesteld, dan wel de wet, waarop de verordening berust, doet aan de zaak „niets af”.

Minister Heemskerk, die aanvankelijk het tegenovergestelde standpunt had ingenomen, werd gedurende de beraadslagingen van 4 Mei tot 11 Mei 1875 tot de erkenning gebracht, dat de krachtens de Hinderwet vastgestelde verordeningen strafverordeningen zijn. (Van Praag blz. 6).

Voor dit standpunt pleit ook de overweging, dat het goedkeuringsrecht slechts zin heeft, indien het zich uitstrekt tot alle die verordeningen, waarbij den burgers onder strafbedreiging iets wordt geboden of verboden, terwijl tegen de niet nakoming c.q. overtreding straf bedreigd is. De omvang der beperkingen in hunne vrijheid moet aan contrôle zijn onderworpen, en die omvang ondergaat wijziging door opneming of schrapping van gebods- en verbodsbepalingen in verordeningen; van ondergeschikt belang is het daarbij, of de sanctie, de strafbedreiging, in die verordening dan wel elders, in eene regeling van een hooger gezag, voorkomt.

Zoude echter bij de interpretatie van het woord „strafbepaling” in art. 79 lid 3 der S. G. O. (art. 62 lid 3 der R. O.) de nadruk moeten worden gelegd op „straf” dan zouden verordeningen als hierboven bedoeld niet de goedkeuring van Gedeputeerden behoeven.

Mede met het oog op het belang van het volgen van eenzelfde gedragslijn ten deze door alle Provincies veroorloof ik mij, Uwer Excellentie eerbiedig te verzoeken, het College wel te willen doen weten, of verordeningen als de onderwerpelijke al dan niet aan het goedkeuringsrecht onderworpen geacht moeten worden.

Bij haar schrijven van 1 October 1931 No. 2315/A gericht aan den Directeur B.B. werd medegedeeld, dat de Regeering van oordeel is dat ook die verordeningen van stadsgemeenten en regentschappen, welke zelf geen strafbepalingen inhouden doch waarvan de overtreding bij een regeling van hooger gezag strafbaar is gesteld, krachtens de artikelen 79 lid 3 der Stadsgemeente-ordonnantie en 62, lid 3 der Regentschapsordonnantie aan de goedkeuring van het betrokken College van Gedeputeerden zijn onderworpen.

De l
nanties
zoodan
College
sloten
In a
onder
De o
selijke
lekeuri
kunnen
lid van
seur v
daarin
voorsel
De p
gegeve
satie m
welke
stonder
Het
Stadsge
strafver
Gedepu
geweige
gen in
De s
U beke
gaan do
die Sta
staande
daarin
band st
Deze
zeer oo
wetsarti
aangezie
hoegen
Nu ec
Regents
Excellen
ruime s

De Landvoogd doet U verzoeken bij de herziening van bedoelde ordonnaties Uw bijzondere aandacht te willen geven van deze artikelen opdat zij zoodanig worden geredigeerd dat omtrent het goedkeuringsrecht van het College van Gedeputeerden in bovenbedoelde gevallen elke twijfel uitgesloten zij.

In aansluiting op het vorenstaande doet Zijne Exellentie het navolgende onder Uwe aandacht brengen.

De oorspronkelijke bedoeling van het hooger toezicht gesteld op plaatselijke strafverordeningen hield in de rechtsgenooten te behoeden voor willekeurige bepalingen die hen met den strafrechter in aanraking zouden kunnen brengen. Deze bedoeling komt duidelijk tot uiting in het tweede lid van artikel 55 der Locale-ordonnantie, dat het toezicht van den Adviseur voor de Decentralisatie op Locale strafverordeningen beperkt tot de daarin vervatte strafbepalingen en daarmede *rechtstreeks* verband houdende voorschriften.

De praktijk heeft aan evenbedoelde beperking echter een ruime strekking gegeven door aan de beoordeeling van den Adviseur voor de Decentralisatie mede te onderwerpen die in strafverordeningen vervatte voorschriften, welke tot de eigenlijke strafbepalingen slechts in een *verwijderd* verband stonden.

Het derde lid van de artikelen 79 en 62 der sedert tot stand gekomen Stadsgemeente- en Regentschapsordonnanties ging nog verder door de strafverordeningen in haar geheel aan de goedkeuring van het College van Gedeputeerden te onderwerpen zoodat die goedkeuring thans kan worden geweigerd ook op grond van voorschriften die tot de eigenlijke strafbepalingen in *geenerlei* verband staan.

De sedert gevolgde praktijk ten slotte is, blijkens de beslissing vervat in het U bekend dezerzijdsch schrijven van 11 December 1929 No. 2624/II, verder gegaan door de goedkeuring van het College van Gedeputeerden te eischen voor die Stadsgemeente- en Regentschapsverordeningen, die weliswaar een bestaande strafverordening wijzigen doch geenerlei verandering brengen in daarin vervatte voorschriften, welke tot de strafbepalingen in eenigerlei verband staan.

Deze beslissing is echter, naar het den Landvoogd voorkomt hoezeer ook in overeenstemming met de ruime strekking van meergenoemde wetsartikelen, niettemin met den letterlijken tekst dier artikelen in strijd, aangezien de hierbedoelde wijzigingsverordeningen *geen* strafbepalingen hoegenaamd inhouden.

Nu echter een algeheele herziening van de Stadsgemeente-, Provincie- en Regentschapsordonnanties aanhangig is, behoort, naar het oordeel van Zijne Exellentie te worden overwogen of aan vaakgenoemde artikelen wel de ruime strekking kan worden gelaten, die zij practisch thans bezitten.

In het bevestigend geval acht de Landvoogd het in ieder geval geraden dat die artikelen in zoodanigen zin worden gewijzigd dat aan de op genoemden brief van 11 December 1929 No. 2624/II gebaseerde practijk, die van de bestaande redactie een normaal uitvloeisel is, wettelijke basis worde verschafft.

Onderzoek naar de efficiency der Provinciale Waterstaatsdiensten.

De Regeering besloot eenigen tijd geleden aan den Directeur B. O. W. op te dragen een onderzoek in te stellen naar de efficiency van de Prov. Waterstaatsdiensten in West-, Midden- en Oost-Java. (schrijven Gouv. Secretaris van 25 October j.l.)

De Directeur richtte zich vervolgens tot de betrokken college's van gedeputeerden, maar hij kreeg van West-Java ten antwoord, dat men zich niet met het Regeeringsplan kon vereenigen. Thans heeft ook het college van gedeputeerden van Midden-Java van antwoord gediend.

Het college beaamt in zijn antwoord ten volle, dat de tegenwoordige tijdsomtandigheden den eisch stellen na te gaan, of de middelen, welke de overheid ten dienste staan, op de meest doelmatige wijze worden aangewend. Evenwel rechtvaardigt dit naar de meening van het college nog niet, dat van landswege maatregelen worden getroffen, welke ingrijpen in die huishouding der provincie's en andere autonome ressorten buiten bemoeienis van de bestuursorganen dier gemeenschappen.

Als een dergelijke maatregel moet, naar het oordeel van het college van gedeputeerden, worden beschouwd het verleenen van de opdracht aan den Directeur B. O. W. tot het instellen van een onderzoek naar de efficiency der Prov. Waterstaatsdiensten.

Ofschoon de Regeering dit bij voorbaat reeds bestrijdt kan toch naar het oordeel van het college de opdracht moeilijk anders worden opgevat dan als een inbreuk op het recht der provinciale bestuursorganen, om de provinciale huishouding naar eigen inzicht te besturen.

Maatregelen tot het instellen van een onderzoek naar bedoelde efficiency zouden indien daarvan de wenschelijkheid wordt gevoeld, uit moeten gaan van het provinciaal bestuur.

Zich af vragende, of er eenige aanleiding bestaat om een onderzoek in te stellen naar de efficiency van de Prov. Waterstaat in Midden-Java, vestigt het college er de aandacht op dat deze dienst eerst kort geleden van het land werd overgenomen onder zoodanige ongunstige financieele omstandigheden, dat reeds van den aanvang af werd gestreefd naar doeltreffende inkrimping en versobering. Van dat streven naar versobering geeft de ontwerp-begroting 1932 alsmede het eindverslag en de memorie van antwoord een uitvoerige getuigenis.

Op grond van deze overwegingen zou het college gaarne vernemen of de

Regeer
brengen

Naar
de heer

a. We

het

wa

voe

pro

hie

del

b. We

me

ind

vol

c. Mo

de

wel

van

ben

de

ged

heb

van

plaa

d. Zoo

voor

gref

het

kost

op

door

dien

e. Kan

deel

met

die

f. Moe

med

g. Well

land

Regeering wellicht aanleiding kan vinden bij nader overweging wijziging te brengen in den opzet en de uitvoering van het aangekondigde onderzoek.

Naar aanleiding van bovenbedoelde opdracht aan den Dir. B. O. W. stelde de heer Blauw in den Volksraad de volgende vragen.

- a. Welke zoo ernstige tekortkomingen zijn gebleken in de regeling en het bestuur der betrokken provinciale huishoudingen betreffende de waterstaatsdiensten of welke feiten in het algemeene hebben zich voorgedaan, dat het initiatief tot een onderzoek als bovenbedoeld den provincialen raden ontnomen en deze colleges — die v. z. v. bekend hierom nimmer hebben gevraagd — een inmenging in hunne huishoudelijke aangelegenheden moeten dulden?
- b. Welk gevolg zal aan het advies van den Dir. B. O. W. betreffende de meest doelmatige organisatie van bedoelde diensten worden gegeven, indien zijn opinie mocht afwijken van die der betrokken raden, welke volgens wettelijke fictie de locale belangen het best kunnen beoordeelen?
- c. Moet in de vooropstelling van de regeerings-opdracht, dat het onder de huidige omstandigheden meer dan ooit noodzakelijk is, de middelen, welke door de gemeenschap worden opgebracht voor de uitvoering van de overheidstaak in het algemeen, zoo doelmatig mogelijk te benutten, in verband met het tegemoet zien van een berekening van de kosten van het onderwerpelijk deel van overheidszorg, indien geen gedeeltelijke overdracht van den waterstaatsdienst op de provincies zou hebben plaats gehad, de aanvaarding worden gelezen van een prijsgeven van de voordeelen der bestuurshervorming hare betere voorziening in plaatselijke behoeften?
- d. Zoo de mogelijkheid wordt verondersteld van een betere organisatie voor de aanwending door de verschillende overheden (het land inbegrepen) van de voor den waterstaat bestemde gelden, acht de regeering het dan niet nuttig, mede het geval onder de oogen te zien (en een kostenberekening terzake te doen opstellen) van een verdere overdracht op de provincies van alle daarvoor in aanmerking komende, thans nog door het land verzorgde diensten, in het bijzonder der technische diensten?
- e. Kan de Regeering, mede in verband met de vorige vraag, geen voordeelen zien in het doen houden van een onderzoek in overeenstemming met de betrokken provinciale raden door een in overeenstemming met die raden samengestelde commissie?
- f. Moet onder de bedoelde waterstaatsdiensten de z. g. droge waterstaat mede worden begrepen?
- g. Welke motieven hebben er toe geleid, in het onderzoek uitsluitend het land en de provincies te betrekken?

Belegging van kasmiddelen in schatkistpapieren.

(Rondschrijven Dir. B.B. dd. 6 November 1931).

Het heeft de aandacht getrokken, dat gebiedsdeelen met eigen geldmiddelen, zelfbesturende landschappen en plaatselijke fondsen hun tijdelijk overtollige middelen tot dikwijls niet onbelangrijke bedragen bij voorkeur plegen te beleggen in deposito's bij particuliere instellingen en dat slechts bij hooge uitzondering wordt gebruik gemaakt van de mogelijkheid tot beleggen in schatkistpapier.

In verband hiermede zij medegedeeld, dat dit schatkistpapier niet alleen na openbare inschrijving, doch ook o n d e r h a n d s kan worden uitgegeven, tegen nader overeen te komen voorwaarden.

Bij het scheppen van de mogelijkheid van onderhandsche plaatsing is in de eerste plaats gedacht aan officieele en semi-officieele instellingen welke in verschillende gevallen reeds van deze gelegenheid hebben gebruik gemaakt om overtollige middelen tijdelijk rentegevend te beleggen.

De voorwaarden, waaronder die middelen bij het land kunnen belegd worden, zijn in het algemeen niet onvoordeelijker dan die, waaronder thans bij particuliere instellingen overtollige gelden worden ondergebracht.

Subsidies.

Aan de stadsgemeente Bandoeng is toegekend eene subsidie ten bedrage van:

- a. f 6.540, zijnde de helft der kosten van de zandvangen, c.a. in de Leuwilimoesleiding;
- b. f 1.485,23 zijnde de helft der kosten van de hoofdopvangleiding, voorzoover gelegen tusschen den Heetjansweg en de Riouwstraat;
- c. f 5.000 zijnde de helft der kosten van het gedeelte van de opvangleiding van Noord-West Bandoeng langs de spoorbaan, gelegen tusschen het nieuwe abattoir en de Tjitepoes;
- d. f 24.777,50 zijnde de helft der kosten der doortrekking van het hoofdriool van Zuid-West Bandoeng van den viersprong Tegallega-Kebonklapa-Tjiateul langs Tegallega-Oost en den Bandjarweg tot de plaats van de toekomstige reinigingsinrichting.

Machtiging is door de regeering verleend tot uitbetaling aan de gemeente Makasser van den 4den termijn tot een bedrag van f 31.590 van de voor de verbetering van de gemeentelijke wegen toegezegde tegemoetkoming.

Aan het ressort Minahasa zijn door de regeering toegekend tegemoetkomingen tot de volgende bedragen: f 3.800 voor de vernieuwing van de brug Bojong Pante II, f 3.850 voor de idem Potote, f 6.850 voor de idem Makakiloe.

Seba
1930
loeloe
kaboep
pada s
masoek
oentoel
contrib
karanga
f 1,50
pembat
decentr
tentang
padanja
Soedah
beberap
karanga
lebih p
kong m
menjoel
Bagai
diterbitt
Deng
batja-pe
kaboepa
bahwa
sokonga
kata be
langgan
koepi k
madjalla
Oleh
tja² jang
terpaksa
ini seba
Demil

Maleisch Gedeelte.

Madjallah oentoek keperloean Kaboepaten.

Sebagaimana pematja-pematja telah ma'loem moelai tanggal 1 November 1930 diterbitkanlah „Madjallah oentoek keperloean Kaboepaten”, jang me-loeloe akan membitjaraken soal-soal jang mengenai kepentingan-kepentingan kaboepten. Adapoen maksoednja penerbitan itoe ialah memberi kesempatan pada siapapoen djoega, jang sampai pada waktoe ini berkeberatan oentoek masoek mendjadi anggota perhimpoean Locale Belangen atau berkeberatan oentoek berlangganan pada orgaan Locale Belangen lantaran tingginja oeang contributie atau abonnement (f 7,50 tiap-tiap 6 boelan), oentoek membatja karangan-karangan tentang hal decentralisatie dengan pembajaran hanja f 1,50 boeat tiap-tiap kwartaal. Dengan djalan demikian maka pada beberapa pematja-pematja, jang beloem mempoenjai pengalaman banjak dalam hal decentralisatie diberi kelonggaran oentoek mendalamkan pengetahoeanja tentang soal itoe, sedang djika terpdang perloe diberikanlah kesempatan padanja oentoek membitjarakan soal-soal jang penting dalam madjallah ini. Soedah barang tentoe maksoed kami hanja akan tertjapai, apabila *pertama* beberapa pematja-pematja soeka memberi bantoean pada kami dengan karangan-karangan boeat madjallah ini dan *kedoea* — inilah barang kali lebih penting poela — bilamana beberapa pematja-pematja soeka menjokong maksoed kami dengan masoek mendjadi langganan serta senantiasa menjoekeopi koeadjibannja perihal pembajaran oeang langganan.

Bagaimanakah kesoedahannja pada waktoe ini, setelah madjallah ini diterbitkan lebih dari satoe taoen lamanja?

Dengan senang hati kami senantiasa dapat bantoean dari beberapa pematja-pematja beroepa karangan-karangan jang mengenai kepentingan kaboepten, akan tetapi dengan menesal terpaksalah kami memperma'loemkan, bahwa meskipoen madjallah ini dibatja oleh beberapa pematja-pematja, sokongan beroepa oeang langganan hanjalah ditrimanja sedikit amat, pendek kata beberapa pematja-pematja, baik jang soedah masoek mendjadi langganan, baik jang beloem masoek tetapi berniat masoek, tidak menjoekeopi koeadjibannja, sehingga terpaksalah kami memberentikan kiriman madjallah ini.

Oleh karena pada waktoe ini hanjalah sedikit sekali djoemblahnja pematja² jang berla ngganan pada madjallah ini, maka dengan soenggoeh menesal terpaksalah pengeroes Locle Belangen memberentikan penerbitan madjallah ini sebagai bijlage dari Locale Belangen moelai 1 Januari 1932.

Demikianlah tidak boleh dimaksoedkan, bahwa dalam madjallah Locale

Belangen akan tidak dimoatkan poela karangan² dalam bahasa Indonesia, sekali kalipoen tidak!

Orgaan Locale Belangen jang lengkap misih teroes diterbitkan. Dalam orgaan ini seperti biasa misih terboek djoega „Maleisch gedeelte”, dalam mana dimoatkanlah djoega karangan² tentangan hal decentralisatie dengan selengkapnja, sehingga pembatja² jang memboetoehkan akan membatja karangan² tertoeelis dalam bahasa Indonesia, misih bisa teroes batja itoe, meski dengan ongkos jang lebih mahal, ialah f 15,— setaoen atau f 1,25 seboelan.

Tetapi berhoeboengan dengan dzaman malaise pada waktoe sekarang ini perloelah diberikan tahoe djoega, bahwa pengeroes Locale Belangen soedah berdaja oepaja akan menoeoenkan oeang langganan dari Orgaan Locale Belangen jang lengkap dari f 15,— sampai f 7,50 setaoen atau f 1,25 sampe f 6,25 seboelan.

Demikianlah akan dipoatoeskan pada Decentralisatiecongres j.a.d.

Oleh karena ini maka diharapkan dengan sangat soedilah apa kiranja toean² langganan dari madjallah ini soeka berlangganan pada Orgaan Locale Belangen jang lengkap, dengan pembajaran terseboet diatas. Djika betoel demikian, maka moelai 1 Januari 1932 akan dikirimkannja Orgaan Locale Belangen jang lengkap pada toean² langganan.

Pengeroes,

Anggaran Kaboepaten Semarang taoen 1932.

Dari keterangan-keterangan atas rentjana-anggaran boeat taoen 1932 dari Kaboepaten Semarang, maka kami dapat koetip dibawah ini:

Boeat taoen 1931 Kaboepaten Semarang dapat soembangan tetap dari Negeri banjakknja f 60.385,— akan tetapi boeat taoen 1932 soembangan itoe ditoeroenkan sampai f 44.596,—, demikianlah berarti penoeoenan penerimaan kaboepten dengan wang sedjoemblah f 15.789. Kebetoelan Kaboepten ini mendapat wang sisah (batig slot) dari taoen 1930 banjakknja f 7834. Djika tidak mendapatkan wang ini, nistjajalah Kaboepten terpaksa ambil tindakan-tindakan jang bisa meroegikan kepentingan-kepentingan Regentschap. Akan tetapi sekarang tidak dengan mengadakan padjak opcenten atas padjak-padjak Negeri, Kaboepten Semarang misih mengerdjakan teroes segala pekerdjaan-pekerdjaan, terketjoeali pakerdjaan² baroe.

Taksiran-taksiran penerimaan bagai taoen 1931 adalah tjotjok dengan keadaannja, bahkan beberapa penerimaan, seperti rooigelden dan penerimaan dari pekoeboeran oemoem adalah lebih dari taksirannja. Adalah pengharapan, bahwa penerimaan rooigelden akan ditrimanja lipat doea dari taksiran. Boeat lain² post, seperti penerimaan dari pepriksaan chewan dan daging serta memakai tempat-tempat pemotongan, lagi poela penerimaan dari peroesahaan pasar boeat taoen 1932 ditaksirnja sama dengan taksiran taoen 1931. Perihal penerimaan dari peroesahaan pasar maka diperingatkan, bahwa pasar²

terlihat lebih ramai dikoendjoenginja, disebabkan orang² tani haroes pigi ke pasar oentoek mendapatkan wang dari pendjoealan hatsil tanah. Soedah barang tentoe pendjoealan barang-barang jang berharga tinggi adalah toeroen banjak. Tentang hal pemotongan chewan, dikemoekakan bahwa pendjoealan daging hanja toeroen sedikit. Pemotongan tadi tidak toeroen, kira-kiranja oleh karena harga-harga chewan adalah banjak toeroennja, sedangkan harga-nja daging tidak begitoe banjak toeroennja.

Taksiran penerimaan padjak keramaian boeat taoen 1932 ditoeroenkan sedikit berhoeboengan dengan penerimaan jang soedah didapatkan. Sampai penghabisan boelan September j.l. telah ditrimanja f 2.631,39. Oleh karena itoe taksiran f 3000,— terhanggap tjoeboek.

Padjak andjing ditaksirnja koerang, disebabkan moelai taoen 1932 ditoeroenkan separonja.

Padjak penerangan djalan ditaksirnja lebih, demikianlah berhoeboengan dengan kohier² taoen 1931 jang soedah ditetapkan dan mengengati kehendak akan memperloehkan penerangan di kampoeng Pandjang dalam district Ambarawa.

Lagi poela diberi taoekan dalam anggaran dimoeatkanlah post memorie boeat padjak petasan. Sebagimana telah diketahoei verordening atas hal itoe beloem disahkan oleh Pemerintah. Penerimaan atas padjak ini boleh ditaksir f 200,—

Lebih penting poela ialah penerimaan atas padjak kendaraan, apabila verordeningnja ditetapkan pada persidangan j.a d. laloe dapat disahkan oleh Pemerintah.

Sebab penerimaan ini bisa ditentoeakan f 4.625,— djoemblahnja — menoeroet taksiran sekarang f 1.700,— ataupun f 2.925,— lebih banjak, sehingga teritoeng dengan padjak petasan penerimaan-penerimaan bisa tambah f 3.125,—.

Bagai penoetoep dikemoekakan, bahwa akan didapatkan poela wang f 33,— ialah wang boenga boelan September sampai December 1931 dari wang sedjoemblah f 5.000,— jang dititipkan pada Volksbank Semarang.

Tentangan anggaran keloearan diberi tahoeakan, bahwa seperti soedah diterangkan diatas semoea pakerdjaan bisa dikerdjakan teroes. Penghaimatan atas djoemblahnja penggawai ta'perloe dilakoekan, bahkan adalah perseediaan wang oentoek menambah peggawai secretarie dengan soeatoe adjunct Commies dengan pembajaran f 130,— seboelan, oleh karena terhaggap perloe oentoek menjediakan satoe orang meloeloe boeat mengerdjakan boekhouding. Berhoeboengan dengan ini maka Madjelis Koemetir akan memporstelkan pada Raad soepaja 1e Klerk M. Moeljo jang berdiploma boekhouding A dinaekkan pangkatnja.

Tentangan hal gadjih² penggawai, diberi tahoeakan, bahwa pelatoeran penoeroenan gadjih negri dilakoekan. Akan tetapi berbagai-bagai pegawai

haroes dapat tambahan gadjh (promotie) sehigga taksiran gadjih² penggawai dalam beberapa post adalah lebih dari taksiran taoen 1931.

Taksiran pasal 6 „Wang djalan dan menginap dan wang-wang doedoek” ditaksirnja sama dengan taksiran jang laloe. Barang kali pada post ini bisa didapatkan kehaimitan, hal mana terserah pada Raad.

Berhoeboengan dengan ini diperingatkan, bahwa oentoek Direktoer Regentschapswerken telah diadakan pelatoeran baroe.

Boeat berpigian kalak ia akan dapat penggantian wang f 0,06 boeat tiap-tiap KM. jang didjalani, sebaliknya vaste toelage dinaekkan dari f 60 sampai f 90 seboelan. Lain dari itoe toelagen boeat wegopzieners ditoetoenkan sampai f 40,—.

Boeat dienst pakerdjaän-pakerdjaän oemoem maka taksiran lama seboleholeh dipertangoehkan. Kehaimitan jang lebih dalam lagi tidak bisa dilakoekan, oleh karena taksiran-taksiran sekarang ini djoegalah berarti kehaimitan.

Meskipoen berhoeboengan dengan penoeroenan penerimaän, Kaboepaten terpaksa tidak mengerdjakan pakerdjaän baroe, akan tetapi Kaboepaten merasa perloe mengasfalt djalan Salatiga-Bringin, pakerdjaän mana telah dimoelaikan dalam taoen ini. Akan tetapi hanjalah disediakan wang f 3000 oentoek mengasfalt $\frac{1}{8}$ dari djalan itoe, sehingga djoemblahnja adalah $\frac{2}{3}$ djika apa jang dikerdjakan ini taoen toeroet teritoeng. Sisahnja akan dikerdjakan dalam taoen 1933. Lagi poela terhanggap perloe memberbaiki djembatan kali Lodojong di kota Ambarawa oleh karena soedah terliat amat roesak dan berbahaja.

Tentangan hal peroesahaän pasar dikemoekakan, bahwa dikemoedian hari diadakan penoentoen sendiri. Pegawai ini akan dapat gadjih kira² f 100 seboelan dengan f 50,— oentoek wang djalan.

Perihal tempat² pemotangan diberi tahoe kan, bahwa pendirian tempat pemotongan di Oengaran dan di Soeroeh tidak akan dikerdjakan, meski tanah-tanah oentoek keperloe an itoe telah dibelinja.

Lagi poela diadakan afdeeling baroe, meskipoen pro memorie ialah afdeeling „Pemandian” soepaja satelah diremboek jang soenggoeh² bisa mengopper pemandian Moentjoel dari desa.

Lain dari itoe adalah afdeeling baroe poela ialah „Kesehatan” jang terhanggap perloe, disebabkan Kaboepaten dapat soeatoe gedong polikliniek dari desa² Tenganan d. s. b.

Tentangan hal subsidie-subsidie, maka subsidie kepada Loosmen di Ambarawa boeat taoen 1932 dihapoeskan. Wang itoe akan diberikan kepada 1. Oudheidkundige Vereeniging Modjopait 2 Vereeniging voor Onderwijs aan doofstomme en slechthoorende kinderen in Ned. Indië” di Bandoeng 3. Ned. Indische Wegenvereeniging. Lagi poela disediakan djoega wang

soeml
mantr
Pos
5% d
boeng
Apabi
moeng
Den
oentoek
ga da
maän
Mac
poeng
akan r
Ang
Pemer
f 7.35
djaän
afdeeli
VI, pe
boeran
sahaän
pemoto
„pro-m
subsidi
f 5.32
1931 f
Angg
wang
soemba
„pro-n
padjak
daraän
onderde
/ 2.00
daging
peroesa

Beber
beloem
gitoe b

soembangan f 425,— pada Waterstraatsdienst Provincie oentoek memboeat mantrassendam di kali Pentoeng (Ambarawa).

Post keloearan jang tidak tentoe di tetapkan f 5434,— besarnja ataupoen 50% dari djoebelah keloearan. Percentage ini tertimbang tjoekoop berhoem-boeng dengan tambahan penerimaän dari padjak petasan dan kendaraän. Apabila misih terhanggap koerang, maka misih ada lain djalan ialah memoenngoet opcenten dari padjak Negri.

Dengan soerat Goebermoer Djawa Tengah maka Raad diberi kesoempatan oentoek memoengoet opcenten atas padjak pengasilan, padjak roemah tangga dan verponding banjknja beroeroetan 10, 25 dan 20 opcenten. Penerimaän itoe boleh ditaksir f 12,900.

Madjilis Koemetir merasa tidak perloe akan memadjoekan porstel² tentang hal poengoetan itoe, akan tetapi demikianpoen terserah pada Raad sendiri jang akan memoetoeskan.

Anggaran keloearan ditaksir f 111.276,— diantara mana afdeeling I, Pemerintahan Kaboepaten dapat ditaksir f 9.081,— (boeat taoen 1931 f 7.350,—); afdeeling II, dienst technisch f 17.330,—; afdeeling III pakerdjaän oemoem sekedar tidak termasoek dalam bagian lain f 38.030,—; afdeeling IV, pembersihan f 2.944,— (boeat taoen 1931 f 3.584,—); afdeeling VI, penerangan f 9.200,— (taoen 1931 f 9.000,—); afdeeling VII, pekoeboeran oemoem f 2.865,— (taoen 1931 f 3.125,—); afdeeling VIII, peroesahaän pasar f 12.682,— (taoen 1931 f 17.538,—); afdeeling IX, tempat² pemotongan f 5.835,— (taoen 1931 f 6.508,—); afdeeling X, pemandian „pro-memorie”; afdeeling XI, kesehatan f 780,—; afdeeling XIII, subsidie-subsidie f 1.000,— (taoen 1931 f 625,—); afdeeling XIV, oetang-oetang f 5.325,—; afdeeling XVI, keloearan jang tidak terkira f 5.434,— (taoen 1931 f 8.707,—).

Anggaran penerimaän ditaksir f 111.276,— diantara mana onderdeel 1, wang sisah dari dienst 1930 f 7.834,— (taoen 1931 nihil); onderdeel² soembangan negri jang tetap f 44.596,—; onderdeel 3, padjak petasan „pro-memorie”; onderdeel 4, padjak keramaian f 3.000,—; onderdeel 5 padjak andjing f 200,— (taoen 1931 f 650,—); onderdeel 6, padjak ken-daraän f 1.700,—; onderdeel 7, padjak minoeman keras f 675,—; onderdeel 8, padjak penerangan f 9.750,—; onderdeel 9, rooigelden f 2.000,—; onderdeel 11, penerimaän dari pepriksaän chewan dan daging serta dari tempat-tempat pemotongan f 14.000,—; onderdeel 12, peroesahan pasar f 25.000,—; onderdeel 13, pekoeboeran oemoem f 750,—;

Desa-desa (Inlandsche Gemeenten).

(habis)

Beberapa lid-lid lain, jang merasa central gezag atau centrale organisatie beloem bisa dilinjakkan, tidak moefakat akan pemberian koeasaan jang begitoe besar. Begitoe poen mereka tidak moefakat dengan sikap akan meng-

hapoeskan onderafdeelingsraden dan pemerintahan distrikt. Lagi poela mereka memperingatkan, bahwa hal tadi tidak perloe dibitjarakan, sebab rentjana tentang mendirikan federatieve verbonden hanjalah bermaksoed memmoedahkan bekerdja bersama-sama antara desa-desa.

Sementara lid-lid merasa, bahwa pemberian koeasaan pada federatieve organen dan desa-desa, djoegalah berhoeboengan dengan maksoed jang loeas dari pasal 3 ayat 1, jang memoeatkan, perkataan-perkaataan „de uitoe-fening van één of meer bevoegdheden”, bisalah djoega menjebabkan, bahwa federatieve organen tadi akan dapat koeasaan jang terlampau besar. Berhoeboengan dengan ini maka dipinta keterangan, apakah koeasaan-koeasaan jang soedah diberikan pada federatief orgaan bisa ditjaboet kombali.

Beberapa lid-lid merasa koeatir, berbagi-bagi oendang-oendang jang direntjanakannja tidak begitoe terang dan loeas akan menimboelkan salah ke-fahaman dan djoegalah akan menjebabkan desa-desa dan federatieve verbonden itoe akan bekerdja diloear koeasaannja, demikianlah sebagaimana ternjata dari tjonto diatas, tentangan hal mana nanti pada pemitjaraan satoe-satoe pasal akan dibitjarakan poela.

Lain-lain lid kemoekakan, bahwa hak-hak jang pada rentjana pelatoeran diberikan pada daerah-daerah autonom dan pada centraal gezag oentoek mengamat-amati, itoelah adalah soeatoe tanggoengan, bahwa hal jang dikoeatirkan tadi tidak akan bisa kedjadian.

Lagi poela ditanyakan, apakah pemakainja perkataan-perkataan „Inlandsche gemeenten” dan „Inlandsche rechtsgemeenschappen” disampingnja satoe sama lain tidak akan menimboelkan salah kefahaman. Bilamana perkataan-perkataan tadi bermaksoed lain, maka dipertimbangkan soepaja perbedaan maksoed itoe diterangkan lebih djelas dalam perkataan-perkataan tadi.

Djoegalah dimintanja keterangan tentang beja-bejanja djika pelatoeran baroe ini dilakoekan.

Sepandjang perasaan beberapa lid-lid maka sebetoelnja menetapkan gemeente-ordonnanties bagai Minahasa dan marga-ordonnantie bagai Bengkoelan jang pada waktoe jang terachir ini soedah disahkan, haroeslah bersama-sama dengan rentjana ini. Demikianlah soepaja bisa ditimbangkan djoega porstel-porstel jang sekarang ini diadjoekan

Lain-lain lid memberi tahoekan, bahwa rentjana jang sekarang diadjoekan ini tidak bertentangan dengan ordonnantie-ordonnantie jang soedah berlakoe akan tetapi haroes dihanggap sebagai tambahan. Mareka tidak bisa menjoe-toedjoei pendapatan lid-lid tadi oleh sebab akan melentarkan melakoekannja tindakan-tindakan jang tertimbang perloe.

Pasal I lid 1. Semenfara lid-lid menanja dengan tjara apakah wengkon desa-desa bisa di tetapkannja.

Lagi poela diminta ketrangan apakah artinja perkataan, „gebied” (wengkon) dari soeatoe desa. Apakah dengan perkataan itoe oempamanja di

arti
teri
arti
dik
A
tana
kata
— a
oleh
(bes
M
pera
D
kafa
bata
dalam
tenta
oent
jang
pemi
La
tas²
sa-de
desa
mikia
soeat
Inlan
moefa
„weng
ngira
Ber
dari d
bagi-b
merint
dikehe
pembe
tertimb
lakoek
ternjata
wengko
tinggi
maka
batas-b

artikan wengkon dari desa jang di tempati oleh orang² desa, dalam mana termasuk tanah-tanah jang di tanami, apakah dengan perkataan itoe di artikan seloeroeh wengkon jang mempoenjai koeasa, ialah wengkon, jang dikoeasai oleh desa? Betapa loeas koeasaan ini?

Apakah tanah loearan (buitengewesten), demikianpoen sementara dari tanah² itoe, sama sekali di koeasai oleh desa-desa atau dengan lain perkataan, apakah seloeroeh tanah-tanah soedah terbagi antara desa-desa itoe — ataupun apakah misih ada ketinggalan tanah-tanah, jang tidak di koeasai oleh desa² dan djika betoel demikian apakah batas-batas dari hal koeasa (beschikkingsrecht) bisa di perloeaskan?

Menjamboeng hal in maka diadjoekan pertanjaan, apakah sepanjang perasaan Pemerintah batas-batas hak itoe djoegalah di tentoean oleh adat.

Djika betoel begini dan hak terseboet bisa di perloeaskan menoeroet kafahaman adat, maka sepanjang pendapatan sebagian dari lid-lid haroeslah batas-batasnja hak bagai masing² desa di pertelakan dan di tentoean dalam oendang-oendang, agar soepaja kelak tidak akan timboel perselisihan tentangan hal itoe. Di sampingnja ini maka patoetlah di tentoean, bahwa oentoek memperloeaskan batas-batas itoe hendaklah disahkan oleh raad, jang termaktoeb pada pasal 121 (2) dan pasal 124 (2) I. S. ataupun oleh pembesar pemerintahan gewest.

Lainnja lid-lid tidak setoedjoe dengan sikap terseboet. Pertelaan dari batas² desa tidak perloe di perboeatkan — demikianpoen meliat banjaknja desa-desa tidak bisa kedjadian — lagi poela perloeasan wengkon dari desa-desa tidak akan kedjadian, oleh sebab di djadjahan-djadjahan loearan, demikianpoen di Sumatra, tidak ada tanah lagi, jang tidak dikoeasai oleh soeatoe gemeente (desa). Oleh karena sepanjang fikirannja, wengkon dari Inlandsche gemeenten soedah ditentoean oleh adat, maka lid-lid tadi tidak moefakati rentjana lid satoe, dimana dengan memakai perkataan-perkataan „wengkon itoe hendaklah ditetapkan menoeroet adat”, orang bisa dapat mengira, bahwa batas-batas itoe haroeslah ditetapkan poela.

Berbagai-bagai lid tidak setoedjoe dengan pendapatan, bahwa wengkon dari djadjahan-djadjahan loearan ataupun djoegalah Sumatra, soedah di bagi-bagi diantara Inlandsche gemeenten. Mereka tidak pertjaja, bahwa Pemerintah memberi pengartian jang begitoe loeas akan hak koeasa, seperti dikehendakan oleh agrarische commissie. Dari keterangan fatsal 1 — ialah pemberian tahoe, bahwa djika berhoeboengan dengan kepentingan oemoem tertimbang perloe merobah wengkon-wengkon, maka demikianlah haroes dilakoekan menoeroet afdeeling 4 dari rentjana dan ajat jang dimoekanja — ternjatalah, bahwa Pemerintah memberi kesempatan oentoek merobah wengkon itoe tidaklah manakala didirikannja daerah-daerah jang lebih tinggi sadja akan tetapi djoegalah manakala tertimbang perloe. Dari ini maka dapatlah dikirakan, bahwa sepanjang pendapatan Pemerintah batas-batas itoe bisa diberobah.

Lid 2. Sebagian dari lid-lid tidak pertjaja, bawha raad-raad jang dimaksoedkan dalam ajat 2 itoelah badan-badan jang soedah tjakap boeat memoetoos menakala timboel perselisihan antara desa-desa tentang batas-batasnja. Boeat memoetoos dalam hal ini jang kebanyakan haroeslah diselidiki pada tempatnja sendiri, maka sepandjang fikiran sebagian dari lid-lid tadi baiklah dikoeasakan resident atau pembesar pemerintah Priboemi ataupun soeatoe madjelis dari raad-raad tadi, jang disertai pakerdjaän pemerintahan harian.

Lain-lainnja lid-lid dari bagian tadi hendak memasrahi hal itoe meloeloe pada madjelis harian. Mereka tadi memperingatkan pada pelatoeran jang boleh disamakan sebagaimana termoeat pada pasal 132 R. O., dimana ditentoean, bahwa perselisihan tentang hal pemerintahan antara berbagai-bagai kaboepaten dan antara kaboepaten dan lain-lain daerah autonom, jang dalam satoe wengkon provincie, hendaklah dipoetoeskan oleh madjelis gedeputeerden. Berhoeboengan dengan itoe maka lid-lid ini merasa keberatan djika „goedkeuring” jang termaktoeb dalam ajat 2 dari pasal 1 haroes diberikan oleh pembesar pemerintahan gewest, teristimewa oleh karena menoeroet pasal 12 goedkeuring tadi dalam djadjahan jang dapat perobahan pemerintahan haroes diberikan oleh resident² pembesar afdeeling.

Lain-lain lid setoedjoe dengan tjara² memoetoos perselisihan jang dioesoelkan, oleh sebab mereka merasa, bahwa poetoesan² dari raad² jang dimaksoedkan pasal 121 (2) dan pasal 124 (2) I.S. bisa tetap dan tida akan berobah-robah.

Berhoeboengan dengan perkataan² permoelaan: „Sepandjang mereka ditoendjoekkan oleh Goebornoer Djendral.” ditanyakan, apa maksoednja ialah, bahwa Goebornoer Djendral hendak menoendjoekkan seroeпа raad-raad oentoek memoetoos perselisihan atas batas-batas tadi ataupun, bahwa Biliau ini akan dapat hak oentoek memberi koeasa pada sementara raad-raad dari seroeпа raad dan tidak memberi koeasa itoe pada lain-lainnja raad dari seroeпа raad tadi djoega.

Pasal 2. Dikoeatirkan, bahwa pemakainja perkataan „raden” dan „adatbesturen” di sampingnja satoe sama lain akan menimboelkan salah faham.

Sementara lid-lid menanja, apakah tidak tertimbang baik oleh Pemerintah, djika koeasaan boeat bekerdja bersama-sama disingkatkan sampai daerah-daerah jang dikelilingnja meloeloe.

Lainnja lid-lid merasa keberatan atas kesingkatan itoe, mereka berpendapatan, bahwa lain-lain daerah-daerah jang tidak berada dikelilingnja djoegalah bisa memboetoeahkan akan perhatiannja kepentingan-kepentingan satoe sama lain.

Pasal 3 ajat 2. Sementara lid-lid merasa tidak perloe, boeat bekerdja bersama-sama antara desa-desa haroeslah pada federatieve raad diberikan-

nja ke
hoekoe
moeka
beker
Ajat
zitter
bestuu
Pa
koeasa
daerah
latoera
jang m
nantie.
Pa
nja na

Peng
Berh
djadi
Kraksa
bekas
Pekalo
tief, j
perti d
„De
bolingg
ons ge
voorzit
en gebr
wat de
bedoeli
teerden
boveng
tighede
de adr
zakelijk
gesteld
Aan
elken p
worden
eens t.
Regents

nja koeasa oentoek memoengoet padjak-padjak dan mengantjam dengan hoekoeman atas pelanggaran oendang-oendang. Sebagaimana telah dike-
moekakan maka tidak dengan kekoeasaan² itoe desa-desa itoe bisa djoega
bekerdja bersama-sama.

Ajat 3. Sementara lid-lid memadjoekan keberatan atas penggantian voor-
zitter dari federatieve raad boeat sementara waktoe oleh soeatoe pegawai
bestuur sebagaimana dikehendakkan oleh Pemerintah.

P a s a l 5 a j a t 2 d a n a j a t 3. Ditanjakan, apakah betoel di berikannja
koeasa pada pembesar pemerintahan gewest, pada pemerintahan soeatoe
daerah autonoom dan pada Goebornoer Djendral oentoek mengadakan pe-
latoeran-pelatoeran — Goebornoer Djendral dengan verordening Pemerintah —
jang menjimpang dari apa jang soedah ditentoekan dalam soeatoe ordon-
nantie.

P a s a l 13 a j a t 1. Terasa, bahwa pelatoeran ini oleh karena pandjang-
nja nama dari ordonnantie ini tidak akan berfaedah dalam praktijnja.

Pengawasan atas administratie dari kaboepaten-kaboepaten.

Berhoeboeng dengan beberapa keboeroekan-keboeroekan jang telah ter-
jadi di beberapa kaboepaten-kaboepaten seperti Probolinggo, Loemadjang,
Kraksaan, Grisee, Tjiandjoer, Krawang d.l.l. maka toean Dr. N o t o n i n d i t o
bekas anggota oeroesan wang dari Gemeenteraad dan Regentschapsraad
Pekalongan telah menoelis soeatoe karangan dalam soerat kabar L o c o m o t i e f,
jang patoet dimoeatkan dalam madjallah ini dengan selengkapnja se-
perti dibawah ini.

„De golf van corrupties bij verschillende oudere regentschappen als Pro-
bolinggo, Loemadjang, Krasaän, Grisee, Tjiandjoer, Krawang en andere heeft
ons genoopt de aandacht van de regeering en in de eerste plaats van de
voorzitters der betrokken regentschappen te vestigen op de o. i. onvoldoende
en gebrekkige contrôle welke uitgeoefend worden op de administratie van zoo-
wat de meeste jongere regentschappen in Midden-Java. Het is geenszins onze
bedoeling de blaam te werpen op het beleid van de college van gecomit-
teerden en de voorzitters der regentschappen, doch de malversatiën op de
bovengenoemde *oudere* regentschappen en de oorzaken van die onregelma-
tigheden hebben ons de overtuiging gegeven, dat intensiever contrôle op
de administratie der *jongere* regentschappen niet alleen noodig, doch nood-
zakelijk is, wil men op een gegeven oogenblik niet voor het feit te worden
gesteld een geheel verdorven administratie te ontdekken.

Aan foutieve boekingen, waaruit meestal knoeierijen geboren worden, aan
elken post, hoe onbelangrijk die ook moge zijn, dient de volle aandacht te
worden geschonken: niet alleen t. a. v. de juistheid der uitgaaf doch even-
eens t. a. v. de juiste boeking (artikelsgewijs). Men zal in de contrôle der
Regentschapsadministratie afstand moeten doen van alle in de Inheemsche

wereld ingewortelde ideeën als *perkara ketjil* e.d. Inderdaad moeten wij toegeven dat de door het *Soer. Handelsblad* gebezigde uitdrukkingen. — handelende over de onverkwikkelijke Grisse-zaak —, moeras, industrie van valsche stukken, niet overdreven zijn.

Reeds de kwestie van vlaggestokken, schrijftafel etc., welke geboekt zijn als gewoon onderhoud, heeft ons de over tuiging gegeven, dat het „*perkara ketjil* systeem” daar alleenheerscher is. Het kan niet ontkend worden dat bij de met de administratie belaste ambtenaren, — en den ambtenaar die de gegevens verstrekt — bij het verrichten der boekingen, bij het artikels-gewijs splitsen der uitgaven steeds de neiging bestaat — hetzij uit gemak-zucht, hetzij uit onbekendheid met het belang der zaak — om met de boe-kingen te schipperen, hetgeen niet in den haak is, en waartegen streng gewaakt dient te worden.

Is men niet bekend hoe een post precies geboekt behoort te worden, dan is het een zeldzaamheid, dat een directeur der Regentschapswerken, die meestal onvoldoende administratief onderlegd is, den moed heeft om aan den hoogsten chef, den regent, de noodige inlichtingen te verzoeken, vooral wanneer zulks meer dan eens zal moeten plaats hebben. De verhoudingen in de Inheemsche wereld laten zulks niet toe. Hierbij wordt natuurlijk veron-dersteld, dat de directeur der Regentschapswerken een Inheemsche opzich-ter is.

De regent zelf heeft doorgaans niet den noodigen tijd om voortdurende contrôle uit te oefenen op de geboekte posten, op de juistheid en echtheid der overgelegde bewijsstukken.

De regent is meestal te goed van vertrouwen. Slechts bij enkele vooruitstre-vende regenten wordt op z.g. „kleinigheden” als prijzen van kleine artikelen, koelieloonen e.d. gelet en een persoonlijk onderzoek noodig geacht. De gecommitteerden, die zoo goed als geen vergoeding krijgen voor hun werk-zaamheden, hebben meestal niet den noodigen tijd om voortdurende en intensieve contrôle uit te oefenen op de uitgaven, de kasbewijzen en de boekingen der posten.

Dat de regeling der contrôlewerkzaamheden hemelsbreed verschilt met die bij de Gemeenteraden is te begrijpen, doch moet worden betreurd. Bij de meeste Gemeenteraden krijgen de leden der financieele commissie de kas-verantwoording met de kasbewijzen periodiek thuisbezorgd, zoodat zij in de gelegenheid zijn, en moreel verplicht zijn een en ander daadwerkelijk na te gaan. Bij de Regentschapsraden is dat niet het geval, en men komt er niet toe om ter Regentschapssecretarie de stukken op te vragen en contrôlewerk-zaamheden te verrichten.

Op de vergaderingen spreekt men bij de Regentschapsraden niet over contrôle, over „kleinigheden” als de werkelijke prijzen van gekochten inven-

taris,
zijn e
onbel
en he
In d
burger
van d
hemel
f 0,60,
bedoel
vergad
moeilij
Imm
trôle v
het vo
behoor
blad ee
inheem
door d
door ee
regents
afdoend
wijzig v
mannen
zulks ee
die niet
Een en
het rege
bestaat
bestaan
veronder

De zor
beteekent
ten aanzi
Reeds
van „bel

taris, steenslag, dakpannen en/of koelieloonen inderdaad ten volle betaald zijn e.d. Dat zou kwalijk genomen worden door de medeleden, en als een onbeleefdheid, als blijk van wantrouwen worden opgevat t.o. den voorzitter en het college van gecommitteerden.

In dit verband herinneren wij een geval uit den tijd toen wij nog geen burgemeester op de kleine Gemeenteraden kenden, waarbij een collega-lid van de Financieele commissie (toevallig een actief inspecteur van Financiën) hemel en aarde heeft bewogen om een kasbewijs betreffende een uitgaat van f 0,60, waarvan de echtheid van den daarop gestelden duimafdruk door bedoeld lid werd betwijfeld. Hoe zulk een daad van „wantrouwen” op een vergadering van een Regentschapsraad ontvangen zal worden kan men niet moeilijk gissen.

Immers de directeur der Regentschapswerken staat onder de directe controle van den voorzitter en het college van gecommitteerden, wien alle leden het volledig vertrouwen moet schenken, en wie alle leden „hun eerbied behooren te betoonen”. Wij zijn het met de redactie van het *Soer. Handelsblad* eens, dat de fout gezocht moet worden in de verhoudingen in de inheemsche wereld. Men tracht de oplossing van de controle te vinden o. a. door de regeling van Bondowoso en Sitoebondo voor te stellen, n. l. door een controleerend ambtenaar aan te stellen boven den directeur der regentschapswerken. Wij voor ons achten die regeling echter niet afdoende, zoolang de verhoudingen in de Inlandsche B. B. wereld niet gewijzig wordt, in de eerste plaats zoolang het systeem van „vertrouwensmannen” in de Inlandsche ambtenarenwereld niet wordt afgeschaft. Wel zal zulks eenig succes kunnen hebben bij de enkele vooruitstrevende regenten, die niet beschroomd zijn om met de oude autoeratische sleur te breken. Een en ander ligt o. i. in de eerste plaats in de macht van het hoofd van het regentschap zelve, vooral waar de Regentschapsraad voorshands nog bestaat uit een Inheemsche B. B. groep die bij de regenten nog het bestaan van de oude „dictatoriale” macht volgens den ingewortelden adat veronderstelt.

Nederland.

Belasting op lintbebouwing.

De zoogenaamde lintbebouwing vindt algemeene afkeuring en inderdaad beteekent deze bebouwingswijze in vele gevallen een groot kwaad, zoowel ten aanzien van het verkeer, als van de volkshuisvesting.

Reeds meermalen werd als middel om dit kwaad te keeren het heffen van „belasting” aanbevolen en sommigen zien hierin zelfs een bron van

inkomsten voor den Staat; de Heer Ir. Mussert spreekt in zijn brochure „Vrij baan voor de toekomst” zelfs van „schatkist spekken”, hetgeen zou beteekenen dat men het kwaad van de lintbebouwing moet toelaten tegen betaling en dan liefst op zoo ruim mogelijke schaal.

Ik deel de meening van den Heer Bakker Schut, uitgesproken op het Congres van de Vereeniging van Nederlandsche Gemeenten, onlangs te Rotterdam gehouden, dat met belasting de oplossing zeker niet zal worden gevonden en ik geloof ook niet dat een verbod zonder meer, om langs wegen te bouwen, in de toekomst kan worden verwacht. Het is mijn overtuiging dat de *gemeenten*, aan de hand van uitbreidingsplan en bouwregelingen, het grootste kwaad kunnen en moeten keeren.

Lintbebouwing is m. i. niet veel anders dan roofofbouw, d. w. z. bouwen op terreinen, die daarvoor niet volledig geschikt gemaakt zijn. Bouwterrein vraagt niet alleen de aanwezigheid van een straat of weg, maar nog meer noodzakelijk is rioleering, omdat elke bebouwing tot zekere dichtheid, verontreiniging van water en bodem ten gevolge heeft.

Vele steden beletten de bebouwing langs de buitenwegen eenvoudig door het eischen van een rioleering; alleen voor enkele vrijstaande woningen als boerderijen, tuinderijen enz. wordt van dit voorschrift ontheffing verleend. De speculatieve bebouwing wordt zonder rioleering niet toegelaten en m. i. zeer terecht.

Er bestaat een groot verschil tusschen bouwen van een enkele woning voor eigen gebruik, en het *in exploitatie brengen* van bouwgronden, en dit moet vooral bij de lintbebouwing in het oog worden gehouden. Tegen het laatste, wat een vorm van roofofbouw is, kan niet streng genoeg worden opgetreden.

In de nabijheid van de groote stad wordt een verbod tot bouwen zonder rioleering al heel gewoon gevonden, maar de meeste kleinere steden en dorpen zijn nog niet zoo ver. Daardoor zijn de gronden langs de bestaande wegen een vrijgevochten terrein voor speculatiebouw, niettegenstaande alle gemeenten in het bezit zijn van een bouwverordening.

Het meerendeel van de verordeningen op het platteland neemt nog genoegen met een afvoer van water en vuil op slooten en zelfs greppels. Wanneer evenwel de nieuwe bebouwing eenige jaren oud is, komen klachten over stinkslooten en dan wordt de gemeente nolens volens verplicht tot het aanleggen van een rioleering op kosten van de gemeenschap, terwijl gronden huizenverkoopers hiervoor hadden moeten zorgen. Daarom kan hier gesproken worden van roofofbouw.

Een dorp of landelijke gemeente in de nabijheid van een groote stad heeft mooie wegen, die uitlokken tot bouwen, maar voor bouwen van

woning
meer
In
per M
bij een
grond
voor d
Het
goedke
bus br
Vele
aan: e
kosten
gaan, r
wilde
landsch
Beha
wegen
wordt v
gevraag
worden
langs la
Neme
dening
vermind
De be
eer bev
verorden
tingenst
De He
daarvoor
wekkend
In de
f 20,—
grond vr
De gro
de grond
leger blij
De specu
heffen zo
De bo
woning in

woningcomplexen zonder meer niet zijn uitgerust. Laat men bouwen zonder meer toe, dan ligt hier voor grondspeculatie een winstgevend bedrijf.

In de stad kost de grond aan aangelegde straten f 8,— à f 10,— per M^2 ., de grond langs de wegen bovenbedoeld is nog goed koop en wordt bij eenige akkers tegelijk grif gekocht tegen f 1,— per M^2 . of minder. Is de grond verkaveld en staat er bouwgrond te koop, dan komt de verleiding voor de speculatiebouwers: bouwgrond voor f 2— of f 2,50 per M^2 .

Het belangrijke prijsverschil met de stad maakt de woningen in het dorp goedkoop en vele stedelingen worden naar buiten gelokt; de fiets en de bus brengen ze gemakkelijk naar de stad, waar ze hun werk vinden.

Vele plattelandsgemeenten zien een dergelijke bebouwing met vreugde aan: er komen belastingbetalers, maar de gemeente vergeet dat hier belangrijke kosten tegenover staan. Het is hier niet de plaats om hierop verder in te gaan, maar kosten van rioleering ontgaat de gemeente niet en een dergelijke wilde bebouwing kan zeker ook niet strekken tot verfraaiing van het landschap.

Behalve het voorschrijven van rioleering kan de bebouwing langs de wegen nog beperkt worden door bouwregelingen, waarbij open bebouwing wordt voorgeschreven en ook hierbij kan een vrij ruime bebouwing worden gevraagd, waardoor de grondkosten per woning ongeveer op het peil kunnen worden gebracht van de stad. Het is bovendien volkomen gemotiveerd langs landelijke wegen gesloten bebouwing *niet* toe te laten.

Nemen de gemeenten voorschriften als bovenbedoeld in de bouwverordening op, dan zal het euvel van de lintbebouwing belangrijk kunnen verminderen.

De belasting, door den Heer Mussert aanbevolen, zal de lintbebouwing eer bevorderen dan tegenwerken en bovendien zullen de gemeentelijke verordeningen vermoedelijk in conflict kunnen komen met het Rijksbelastingstelsel.

De Heer Mussert stelt als voorbeeld een villa van f 15.000,— en wil daarvoor heffen een bedrag van f 3000,—, welk bedrag inderdaad afschrikwekkend lijkt, maar in werkelijkheid niet zoo hoog is.

In de stad kost aangelegde grond voor villabouw ten minste f 15,— à f 20,— per M^2 . en is zeker noodig een oppervlakte van een 500 M^2 ., de grond vraagt dus een bedrag van f 10.000,—.

De grond langs een weg zal te koop zijn voor f 2,— à f 3,—, zoodat de grond dan op f 1.500,— komt en met de belasting nog belangrijk leger blijft dan in de stad, eenzelfde verhouding als boven werd besproken. De speculatie wordt er dus niet door belet, en nog hooger bedragen te heffen zou te gek worden.

De bouwvoorschriften kunnen zoodanig zijn, dat de grondkosten per woning in de stad en buiten de kom ongeveer gelijk zijn en op deze wijze

wordt de meerwaarde van den grond, ontstaan door wegeaanleg, omgezet in meer ruimte, waardoor de lintbebouwing, als ze komt, een beter karakter zal verkrijgen.

Voorschriften voor rioleering en bouwregeling als bovenbedoeld zijn twee belangrijke middelen, die de gemeente in de hand heeft, maar ze moeten ook met kracht worden toegepast.

Wanneer de speculatieve bebouwing op de wijze door mij bedoeld wordt geremd, zal het bouwen langs wegen in elk geval een beter karakter verkrijgen en de speculatiebouw zal zich meer binnen het uitbreidingsplan moeten houden.

Ook in de grootere en kleinere dorpen, buiten den invloed van steden, zal een meer strenge bouwverordening het kwaad kunnen keeren en voeren tot een meer systematische bebouwing, en het gevolg zal er van zijn, dat ook hier uitbreidingsplannen van bescheiden vorm zullen tot stand komen.

Nog zij er op gewezen dat wij er ook niet zijn met parallelwegen zonder meer. Er komt dan toch lintbebouwing, alleen met wat minder bezwaren voor den weg, maar met dezelfde nadeelige gevolgen voor de volksgezondheid en het landschap, als bij lintbebouwing zonder parallelweg.

Geen belasting, maar voorschriften in alle gemeenten voor alle wegen en zonder aansluiting op de gemeente-rioleering geen speculatieve bebouwing.

(Volkshuisvesting).

Verleening van bouwvergunning met ontheffing van een bepaling uit de bouwverordeningen en het verbinden van een voorwaarde aan deze ontheffing.

Kon. Besluit 9 Juli 1931, No. 135.

„Overwegende, dat de vergunning is verleend o. m. met ontheffing van het bepaalde in artikel 5 der „verordening op het bouwen en het woningwezen” van Groningen, volgens hetwelk aan straten, die vóór het in werking treden der verordening zijn aangelegd, alleen mag worden gebouwd, indien zij „voor huizenbouw bestemd en ingericht” zijn; tot het verleenen van welke ontheffing Burgemeester en Wethouders zich hadden bereid verklaard, zoodra door de verzoekers een bedrag van / 2.699.40 in de gemeentekas zou zijn gestort als bijdrage in de kosten van aanleg en onderhoud van straat en rioleering, waaraan nader mondeling werd toegevoegd de voorwaarde, dat een strook grond aan de gemeente in eigendom zou worden overgedragen;

„Overwegende, dat de Helper Oostsingel, die vóór het in werking treden van bedoelde verordening bestond, geheel is bestraat en voorzien van trottoirs, verlichting en rioleering; waaruit volgt, dat hij voldoet aan den eisch der verordening en ontheffing niet noodig was voor de uitvoering van het bouwplan;

„dat
schrift
zwaren

„dat
strijd i
Hebl

„vor
d.d. 1
voorzoc
ordenin

Ben
tot li
Tirtopre

Verl
tot li
Sidoardj
tot p
Java W.

In verl
het hono
plaatsing
zijden dr
daarop v
f 2,50.
honoreer
Voor c
is het ho
overgenoi

„dat dus Burgemeester en Wethouders ontheffing van bovenbedoeld voorschrift niet hadden hadden mogen verleenen, en nog minder daaraan bezwarende voorwaarden mogen laten voorafgaan;

„dat het verleenen van ontheffing, in strijd met de eigen verordening, in strijd is met het algemeen belang;

Hebben goedgevonden en verstaan:

„vorengenoemd besluit van Burgemeester en Wethouders van Groningen d.d. 1 Februari 1930 wegens strijd met het algemeen belang te vernietigen, voorzoover het strekt tot ontheffing van het bepaalde in artikel 5 der „verordening op het bouwen en het woningwezen” voor die gemeente.”

Personalia.

Benoemd:

tot lid van den Provincialen Raad van Oost-Java, Mr. M. Soesanto Tirtoprodjo, landrechter te Kediri.

Verkozen:

tot lid van den Provincialen Raad van Oost-Java, L. Waage, notaris te Sidoardjo.

tot plaatsvervangend lid van het College van Gedeputeerden van Oost-Java W. L. Buurman van Vreeden, Madioen.

Officieele Mededeelingen.

In verband met de te verwachten mindere inkomsten heeft het Bestuur het honorarium der artikelen in het orgaan, welke na 1 Januari 1932 ter plaatsing worden ontvangen, vastgesteld op f 5,— voor de eerste 2 bladzijden druks, f 4,— voor de 2 volgende bladzijden druks, f 3,— voor de 2 daarop volgende bladzijden druks en voor elke bladzijde druks meer f 2,50. Gedeelten eener bladzijde zullen naar evenredigheid worden gehonoreerd.

Voor correspondenties, waarbij van raadspublicaties gebruik gemaakt wordt, is het honorarium bepaald op f 3,— per bladzijde, niet medegerekend de overgenomen teksten.

Het Bestuur der Vereeniging voor Locale Belangen is samengesteld als volgt: G. de Raad, Voorzitter. H. J. Drost, Secretaris. F. W. M. Kerchman, Penningmeester, allen te Semarang; H. J. Bussemaker te Soerabaja, Mr. A. Meijroos te Batavia, R. Slamet te Semarang, M. Soetardjo te Batavia, Mr. J. M. Wesselink te Medan, R. A. A. Wiranata Koesoema en Ir. J. E. A. von Wolzogen Kühr, beiden te Bandoeng.

Copy voor elk nummer van dit tijdschrift, dat op den 1sten der maand verschijnt, wordt ingewacht uiterlijk op den 20en der voorafgaande maand, copy voor het nummer van den 16en uiterlijk op den 5en der maand.
